

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (osmi senat)

z dne 1. julija 2009*

V združenih zadevah od T-81/07 do T-83/07,

Jan Rudolf Maas, stečajni upravitelj družbe KG Holding NV, stanujoč v Rotterdamu (Nizozemska), ki ga zastopata G. van der Wal in T. Boesman, odvetnika,

tožeča stranka v zadevi T-81/07,

in

Jan Rudolf Maas in Cornelis van den Bergh, stečajna upravitelja družbe Kliq BV, stanujoča v Rotterdamu (Nizozemska), ki ju zastopata G. van der Wal in T. Boesman, odvetnika,

tožeči stranki v zadevi T-82/07,

in

* Jezik postopka: nizozemščina.

Jean Leon Marcel Groenewegen, stečajni upravitelj družbe Kliq Reïntegratie, stanujoč v Utrechtu (Nizozemska), ki ga zastopata G. van der Wal in T. Boesman, odvetnika,

tožeča stranka v zadevi T-83/07,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa H. van Vliet, zastopnik,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije 2006/939/ES z dne 19. julija 2006 o ukrepu pomoči, ki ga je priglasila Nizozemska, za družbo KG Holding NV (UL L 366, str. 40),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (osmi senat),

v sestavi S. Papasavvas, v funkciji predsednika, N. Wahl in A. Dittrich (poročevalec), sodnika,

sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

II - 2416

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. decembra 2008

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1. Splošni okvir

- ¹ Družba KG Holding NV, katere edina delničarka je bila Kraljevina Nizozemska, je bila ustanovljena 1. januarja 2002 v okviru prenosa storitev ponovnega vključevanja na trg dela z nizozemskega ministrstva za delo in socialne zadeve na družbo zasebnega prava.

- ² Družbi Kliq Reintegratie BV (1450 zaposlenih) in Kliq Employability BV (200 zaposlenih) sta bili ustanovljeni 18. maja 2002 z razdelitvijo družbe KG Holding. Ta je bila edina delničarka teh dveh družb. Poleg tega je obstajalo nekaj drugih manjših hčerinskih družb. Glavne dejavnosti teh dveh glavnih hčerinskih družb so bile opravljanje storitev na področju posredovanja dela iskalcem zaposlitve, vključitev invalidnih delavcev, pomoč delodajalcem pri iskanju delavcev, primernih za prosta delovna mesta, in storitve na področju splošnega zaposlovanja.

- 3 Zaradi finančnih težav je bila okviru prestrukturiranja družbe Kliq Reintegratie 31. julija 2003 ustanovljena družba Kliq BV. Družba Kliq je zatem s 1. oktobrom 2003 prevzela del pogodb družbe Kliq Reintegratie.

- 4 Družba KG Holding je 30. septembra 2003 kot edina delničarka družbe Kliq sklenila, da bo izdala 150.000 delnic družbe Kliq po nominalni vrednosti 100 EUR v celotnem znesku 15 milijonov EUR, pod pogojem, da bo 75 % tega zneska, torej 11,25 milijona EUR, vplačanih šele na zahtevo družbe Kliq.

- 5 Kraljevina Nizozemska je 12. novembra 2003 Komisijo prosila za odobritev pomoči za reševanje v obliki kredita družbi KG Holding v znesku 45 milijonov EUR za šest mesecev, od česar je bilo 9,25 milijona EUR namenjenih posojilu družbi Kliq in 35,75 milijona EUR družbi Kliq Reintegratie, da bi izpolnila tekoče pogodbene obveznosti in pokrila stroške socialnega načrta.

- 6 Komisija je v odločbi z dne 16. decembra 2003 (UL 2004, C 33, str. 8) ugotovila, da bi bilo državno pomoč, ki jo je Kraljevina Nizozemska nameravala dodeliti družbi KG Holding v obliki posojila 45 milijonov EUR za šest mesecev, mogoče šteti za združljivo s skupnim trgov.

- 7 Družbi KG Holding in Kliq sta 23. decembra 2003 sklenili pogodbo o posojilu 9,25 milijona EUR. Ta je vsebovala prepoved pobota za družbo Kliq, medtem ko je družbi KG Holding dopuščala pobot zneskov, dolgovanih na podlagi posojila in morebitne terjatve družbe Kliq.

- 8 Nizozemsko ministrstvo za finance se je 24. januarja 2004 odločilo posojilo 45 milijonov EUR, dodeljeno družbi KG Holding, preoblikovati v pomoč tej družbi za prestrukturiranje. To preoblikovanje bi se moralo opraviti s preoblikovanjem posojila za reševanje,

ki ga je Kraljevina Nizozemska dodelila družbi KG Holding, v lastniški kapital družbe KG Holding ter z dodelitvijo 9,25 milijona EUR navedenega posojila družbi Kliq in 35,75 milijona EUR navedenega posojila družbi Kliq Reintegratie. Kraljevina Nizozemska je v priglasitvi Komisiji 26. januarja 2004 prosila za odobritev te pomoči za prestrukturiranje. Komisija je aprila, avgusta in novembra 2004 zahtevala dodatna pojasnila.

- 9 Rechtbank Rotterdam (okrožno sodišče v Rotterdamu) je 8. februarja 2005 razglasilo stečaj družbe KG Holding in za stečajnega upravitelja imenovalo J. R. Maasa. Rechtbank Utrecht (okrožno sodišče v Utrechtu) je 9. februarja 2005 razglasilo stečaj družbe Kliq Reintegratie in za stečajnega upravitelja imenovalo J. L. M. Groenewegena.

- 10 Komisija je 23. marca 2005 organizirala sestanek s predstavniki ministrstva za finance in zadevnih družb, da bi razpravljali o predlogu za odobritev pomoči za prestrukturiranje.

- 11 Družba Kliq je po stečaju družbe KG Holding in finančnih težavah, ki jih je imela sama, v začetku leta 2005 pripravila načrt za zagotovitev nadaljevanja svojih dejavnosti. Cilj tega načrta je bil družbi KG Holding omogočiti, da proda svoje delnice, ki jih je imela v družbi Kliq. V ta namen je družba Kliq delovala na podlagi dvostopenjskega načrta, ki je vključeval, prvič, izpolnitev obveznosti družbe KG Holding do družbe Kliq – in sicer vplačilo delnic s pobotom njene obveznosti vplačila in posojila v višini 9,25 milijona EUR – in, drugič, prodajo delnic družbe Kliq, ki jih je imela družba KG Holding.

- 12 Družba Kliq je 16. junija 2005 od stečajnega upravitelja družbe KG Holding zahtevala popolno vplačilo še ne vplačanega kapitala. Stečajni upravitelj družbe KG Holding je predlogu družbe Kliq, da bi vplačilo delnic izvedla s pobotom te obveznosti in dolga družbe Kliq na podlagi posojila v višini 9,25 milijona EUR, nasprotoval. Družba Kliq je nato 21. junija 2005 rechter-commissaris (pooblaščen sodnik), ki je pristojno nacionalno sodišče, predlagala, naj stečajnemu upravitelju družbe KG Holding odredi, naj sodeluje pri izvedbi dvostopenjskega načrta, opravi preoblikovanje in nato

proda delnice družbe Kliq prek javnega razpisa. Kraljevina Nizozemska je 22. junija 2005 prav tako vložila tožbo, s katero je rechter-commissaris predlagala, naj stečajnemu upravitelju odredi, naj sprejme vse možne ukrepe, da družbi Kliq prepreči pobot njene terjatve do družbe KG Holding (obveznost popolnega vplačila delnic) in terjatve te družbe do družbe Kliq (posojilo 9,25 milijona EUR). Rechter-commissaris je 22. avgusta 2005 ugodil predlogu družbe Kliq. Menil je, da pobot in popolno vplačilo delnic koristita vsem upnikom družbe KG Holding. Predlog Kraljevine Nizozemske je bil zavrnjen in stečajni upravitelj družbe KG Holding je bil pozvan, naj sodeluje pri izvedbi dvostopenjskega načrta družbe Kliq. Nobena od obeh strank zoper to odločbo ni vložila pritožbe.

- 13 Stečaj družbe Kliq je bil razglašen 14. decembra 2005 in za stečajna upravitelja sta bila imenovana J. R. Maas in C. van den Bergh. Ta sta 21. decembra 2005 gospodarskemu subjektu prodala premoženje družbe Kliq za ceno 5,5 milijona EUR.

2. *Upravni postopek*

- 14 Komisija se je 5. avgusta 2005 na podlagi priglasitve Kraljevine Nizozemske z dne 26. januarja 2004 (UL C 280, str. 2) odločila, da začne postopek na podlagi člena 88(2) ES. V tej odločbi je Komisija navedla vmesno ugotovitev, da pomoč za prestrukturiranje, ki jo je Kraljevina Nizozemska nameravala dodeliti družbi KG Holding s preoblikovanjem posojila 45 milijonov EUR in pripadajočih obresti v lastniški kapital družbe KG Holding, ni bila v skladu z zahtevami njenega obvestila, ki se nanaša na Smernice Skupnosti za državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL 1999, C 288, str. 2, v nadaljevanju: Smernice), ki so veljale, ko je bilo dodeljeno posojilo za reševanje. Komisija je zato dvomila, da bi bilo mogoče načrtovano pomoč za prestrukturiranje šteti za združljivo s skupnim trgov.

- 15 Kraljevina Nizozemska je Komisiji v dopisih z dne 29. septembra 2005, 13. januarja in 17. februarja 2006 poslala odgovor na to odločbo ter dodatne podatke, ki jih je Komisija zahtevala.

3. Izpodbijana odločba

- 16 Komisija je 19. julija 2006 sprejela Odločbo 2006/939/ES z dne 19. julija 2006 o ukrepu pomoči, ki ga je priglasila Nizozemska, za KG Holding (UL L 366, str. 40, v nadaljevanju: izpodbijana odločba).
- 17 Komisija je v izpodbijani odločbi najprej ugotovila obstoj državne pomoči v smislu člena 87(1) ES.
- 18 Dalje, Komisija je presodila združljivost pomoči za prestrukturiranje s skupnim trgov. V točki 34 obrazložitve izpodbijane odločbe je pojasnila, da je družba KG Holding izpolnila pogoje, da se jo je štelo za podjetje v težavah na podlagi Smernic, in je bila torej upravičena do pomoči za prestrukturiranje. Komisija je nato ugotovila, da je bila dodelitev pomoči odvisna od izvedbe načrta za prestrukturiranje, ki bi ga morala odobriti Komisija (točka 35 obrazložitve izpodbijane odločbe). V točki 36 obrazložitve izpodbijane odločbe je Komisija navedla, da načrt za prestrukturiranje, ki so ga priglasili nizozemski organi, ni bil popoln. Komisija meni, da načrt za prestrukturiranje ni bil učinkovit in ne bi mogel pripeljati do zahtevanega preobrata zaradi nezadostne notranje donosnosti v primerjavi s pričakovanim donosom kapitala (točki 37 in 38 obrazložitve izpodbijane odločbe).

19 Komisija je v točki 39 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla:

„Ker v Smernicah navedeni bistveni pogoji za dodelitev pomoči za prestrukturiranje niso izpolnjeni, Komisija ne more odobriti načrta za prestrukturiranje in zato se pomoč za prestrukturiranje ne more odobriti. Iz navedenega razloga se priglašeni ukrep tudi ne more šteti kot združljiv s skupnim trgov na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe [ES].“

20 Komisija je v oddelku 6.2.3 izpodbijane odločbe navedla dodatne pripombe o preoblikovanju posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, prenesenega na družbo Kliq v lastniški kapital, o posojilu za reševanje v višini 35,75 milijona EUR, prenesenega na družbo Kliq Reïntegratie, ter o prejšnjih posojilih, dodeljenih družbi KG Holding ob njeni ustanovitvi.

21 Glede preoblikovanja posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, prenesenega na družbo Kliq v lastniški kapital, je Komisija v točkah od 43 do 45 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla:

„(43) Nizozemski organi so Komisijo obvestili, da jim je pristojno nizozemsko sodišče na podlagi členov 53 in 69 nizozemskega zakona o stečajnem postopku odredilo preoblikovanje posojila v višini 9,25 milijona EUR v lastniški kapital. Preoblikovanje se je izvedlo 22. avgusta 2005 in se zato lahko šteje kot delna izvedba priglašene ukrepa.

(44) Komisija opominja nizozemske organe, da je v skladu z načelom prevlade prava Skupnosti nad nacionalnim pravom izvršitev v točki 43 obrazložitve navedene odločitve nacionalnega sodišča v nasprotju s prepovedjo izvedbe ukrepa državne pomoči, preden ga v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES odobri Komisija. Preoblikovanje posojila za reševanje v lastniški kapital za potrebe prestrukturiranja velja za nezakonito pomoč za prestrukturiranje.

Ker priglašena pomoč poleg tega ne izpolnjuje pogojev iz Smernic, je ukrep, ki pomeni delno izvedbo pomoči, prav tako nezdržljiv. Dejstvo, da je bil ukrep izveden na podlagi odločitve nacionalnega sodišča, v tej zvezi ni pomembno, saj so nacionalna sodišča, kot tudi drugi državni organi, zavezani spoštovati določbe Pogodbe ES.

(45) Iz navedenega izhaja, da se mora preoblikovanje posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ki se je preneslo na družbo [Kliq] v skladu z odločitvijo nacionalnega sodišča, obravnavati kot dodelitev nezakonite in nezdržljive pomoči za prestrukturiranje družbi [Kliq]. Ker te pomoči za prestrukturiranje ni mogoče odobriti, je nezdržljiva s skupnim trgov.

22 Glede posojila za reševanje v višini 35,75 milijona EUR, prenesenega na družbo Kliq Reintegratie, je Komisija ugotovila, da ni bilo preoblikovano v lastniški kapital, tako da je zadevna pomoč še naprej veljala za pomoč za reševanje. V točki 50 obrazložitve izpodbijane odločbe je Komisija odobrila načrt likvidacije družb KG Holding in Kliq Reintegratie, ki sta prišli v stečaj, pod tema pogojema:

- „[Kraljevina Nizozemska] mora kot upnik v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju vložiti zahtevek do družbe [KG Holding] in/ali [Kliq Reintegratie] v višini 35,75 milijona EUR.

- [Kraljevina Nizozemska] mora zagotoviti, da bo družba likvidirana na tak način, da se konča izkrivljanje konkurence, kar pomeni, da se morajo dejavnosti zadevnih družb opustiti in njihova sredstva čim prej prodati po tržnih pogojih. Na splošno velja, da prodaja celotnega podjetja vsebuje tveganje, da se dodeljena pomoč prenese na tistega, ki pridobi podjetje. To tveganje se zmanjša, če se prodajo le sredstva podjetja.“

23 Glede starih posojil, dodeljenih družbi KG Holding ob njeni ustanovitvi, je Komisija navedla, da izstopajo iz okvirov ukrepov pomoči za prestrukturiranje in postopka v tej zadevi (točka 51 obrazložitve izpodbijane odločbe). Vendar Komisija poudarja, da želi pojasniti svoje stališče, da bi preprečila nadaljnja neskladja med pravili Skupnosti na področju državnih pomoči in uporabo nacionalne zakonodaje s strani pristojnih sodišč, zlasti glede sodnega postopka pred nizozemskim sodiščem, kot je navedeno v točkah od 52 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe.

24 V točkah od 52 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe je navedeno:

„(52) V okviru priglašenege načrta za prestrukturiranje mora [KG Holding] do leta 2016 v celoti vrniti stara posojila v višini 41 milijonov EUR, vključno s pogojnim kontokorentnim kreditom v višini 17 milijonov EUR [...], ki ga je država leta 2002 po ustanovitvi družbe [KG Holding] odobrila po tržnih pogojih in ne spada v obseg paketa pomoči za prestrukturiranje.

(53) V dopisu iz meseca februarja 2006 je [Kraljevina Nizozemska] obvestila Komisijo, da so stečajni upravitelji v okviru stečajnih postopkov družb [KG Holding] in [Kliq Reïntegratie] zaprosili pristojni nacionalni sodišči, da državi naložita celotno plačilo kreditnega instrumenta, ki ga je država februarja 2006 zamrznila po odobritvi odloga plačila v pričakovanju stečaja družb [KG Holding] in [Kliq Reïntegratie].

(54) Komisija se zaveda, da navedena zadeva spada v področje pristojnosti pristojnega nacionalnega sodišča, ki bo moralo ugotoviti, ali je bila odločitev države skladna z dogovorom o prenehanju kreditnega instrumenta.

- (55) Komisija zavzema stališče, da mora pristojno sodišče v primeru, da je bila odločitev države skladna z dogovorom, to odločitev potrditi in zavrniti zahtevek stečajnih upraviteljev. Vendar pa v primeru ugotovitve sodišča, da mora država kljub temu, da je spoštovala svoje pogodbene pravice in obveznosti, v okviru stečajnega postopka vseeno izplačati stečajnim upraviteljem celotni znesek kreditnega instrumenta, taka odločitev šteje kot dodelitev nove državne pomoči v dobro upnikov družbe [KG Holding] in jo je treba priglasiti Komisiji v skladu s členom 88(3) [ES].“

25 Glede na zgoraj navedeno je Komisija v izpodbijani odločbi sprejela ta izrek:

„Člen 1

Ukrep pomoči [Kraljevine Nizozemske] v obliki pomoči za prestrukturiranje v dobro družbe [KG Holding] v višini 45 milijonov EUR ne izpolnjuje zahtev iz [smernic] in zato ni združljiv s skupnim trgov.

Člen 2

1. [Kraljevina Nizozemska] sprejme vse potrebne ukrepe, da družbi [KG Holding] in [Kliq] vrnete del pomoči, navedene v členu 1, ki se je kot posojilo za reševanje v višini 9,25 milijona EUR prenesla z družbe [KG Holding] na hčerinsko družbo [Kliq] in je bila preoblikovana v lastniški kapital, vključno s pripadajočimi obrestmi.

2. Znesek se povrne nemudoma in v skladu s postopki nacionalnega prava, kolikor ti postopki dopuščajo takojšnjo in dejansko izvršbo [izpodbijane odločbe].

3. Znesek, ki ga je treba vrniti, vključuje pripadajoče obresti od datuma, ko so bili posamezni deli zneska dani na voljo upravičencem, do datuma njihovega dejanskega povračila.

4. V členu 3 navedene obresti se izračunajo v skladu s členoma 9 in 11 Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004.

Člen 3

[Kraljevina Nizozemska] mora prijaviti svoj zahtevek do družbe [KG Holding] in/ali Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR kot upnik v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju; [Kraljevina Nizozemska] mora zagotoviti, da bodo družbe likvidirane na tak način, da se konča izkrivljanje konkurence, kar pomeni, da se morajo dejavnosti zadevnih družb opustiti in njihova sredstva čim prej prodati po tržnih pogojih.“

Postopek in predlogi strank

²⁶ J. R. Maas, stečajni upravitelj družbe KG Holding (v nadaljevanju: tožeča stranka 1), J. R. Maas in C. van den Bergh, stečajna upravitelja družbe Kliq BV

(v nadaljevanju: tožeča stranka 2), ter J. L. M. Groenewegen, stečajni upravitelj družbe Kliq Reïntegratie (v nadaljevanju: tožeča stranka 3), so v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 14. marca 2007 vložili tri tožbe.

27 S sklepom predsednika osmega senata Sodišča prve stopnje z dne 3. novembra 2008 so bile zadeve T-81/07, T-82/07 in T-83/07 združene za ustni postopek ter izdajo skupne sodbe v skladu s členom 50 Poslovnika Sodišča prve stopnje.

28 Komisija je 14. novembra 2008 sodnemu tajništvu Sodišča prve stopnje posredovala dopis z dne 31. oktobra 2008 v zvezi z zadevama T-81/07 in T-82/07, ki ga je naslovila na nizozemske organe. Tožeči stranki 1 in 2 sta glede tega dopisa predložili stališča v dokumentu, ki sta ga 25. novembra 2008 vložili v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje.

29 Stranke so na obravnavi 10. decembra 2008 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Sodišča prve stopnje.

30 Tožeče stranke Sodišču prve stopnje predlagajo, naj:

– izpodbijano odločbo razglasi za nično;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

31 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- zavrne tožbe;

- tožečim strankam naloži plačilo stroškov.

Pravo

32 Tožeče stranke se v podporo tožbam v bistvu sklicujejo na napačno ugotovitev dejstev in napačno uporabo prava, nezadostno obrazložitev izpodbijane odločbe, kršitev pravic do obrambe in pravice biti slišan ter splošnih pravnih načel in na različne kršitve členov 87 ES in 88 ES.

33 Za preizkus teh tožb je treba razlikovati med različnimi spornimi deli izpodbijane odločbe:

- v točkah od 51 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe naveden kreditni instrument v višini 17 milijonov EUR, ki ga je Kraljevina Nizozemska zagotovila družbi KG Holding;

- priglašeno pomoč za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR, ki je bila v členu 1 izpodbijane odločbe razglašena za nezdružljivo s skupnim trgom;

- v členu 2 izpodbijane odločbe določeno vračilo posojila za reševanje od družb KG Holding in Kliq v višini 9,25 milijona EUR, prenesenega v lastniški kapital, ter pripadajočih obresti na dan njihovega vračila;

- v členu 3 izpodbijane odločbe določeno prijavo terjatve Kraljevine Nizozemske kot upnika v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju do družbe KG Holding in/ ali družbe Kliq Reintegratie v višini 35,75 milijona EUR za vračilo dela pomoči za reševanje, prenesene na družbo Kliq Reintegratie.

1. *Uvodne ugotovitve*

³⁴ Sodišče prve stopnje je za pripravo obravnave strankam pred obravnavo poslalo poročilo za obravnavo in jih pozvalo k predložitvi morebitnih stališč glede tega poročila, bodisi ustno na obravnavi bodisi pisno v razumnem času pred njo. Tožeči stranki 1 in 2 sta z dokumentom, vloženim v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 8. decembra 2008, predložili nekaj pisnih stališč o poročilu za obravnavo. Komisija je na obravnavi z dne 10. decembra 2008 Sodišču prve stopnje v bistvu predlagala, naj teh stališč ne upošteva.

³⁵ Poudariti je treba, da se v skladu s členom 47(1) Poslovnika lahko tožba in odgovor na tožbo dopolnita z repliko tožeče stranke in dupliko tožene stranke. Ker sta tožeči stranki 1 in 2 vložili svoje tožbe in odgovore in ker je Komisija vložila odgovor na tožbo in dupliko v zvezi z zadevama T-81/07 in T-82/07, je bil pisni postopek končan 14. januarja 2008. Sodišče prve stopnje meni, da vlogi tožečih strank 1 in 2 z dne 8. decembra 2008 deloma izstopata iz okvira stališč o poročilu za obravnavo. Ker strankam po pisnem postopku ni bilo dovoljeno dopolniti spisovnega gradiva, Sodišče prve stopnje stališč tožečih strank 1 in 2 v njuni vlogi z dne 8. decembra 2008 ni upoštevalo v delu, v katerem sta prekoračili okvir stališč o poročilu za obravnavo.

2. Dopustnost tožb v zadevah T-81/07 in T-83/07 glede kreditnega instrumenta v višini 17 milijonov EUR, ki ga je Kraljevina Nizozemska zagotovila družbi KG Holding

Trditve strank

- ³⁶ Komisija zatrjuje nedopustnost očitkov glede kreditnega instrumenta. Njene presoje iz obrazložitve izpodbijane odločbe naj bi ne mogle biti predmet ničnostne tožbe.
- ³⁷ Tožeči stranki 1 in 3 zatrujeta, da se je Komisija ob napačni uporabi prava v točkah od 51 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe izrekla o kontokorentnem kreditu v višini 17 milijonov EUR, ki ga je po njenem mnenju Kraljevina Nizozemska zagotovila družbi KG Holding ob njeni ustanovitvi in ki ni bil predmet odločbe o uvedbi postopka. Komisija naj bi torej prekoračila svojo pristojnost in naj bi kršila njuno pravico do obrambe in njuno pravico biti slišan ter splošna pravna načela, vključno s pravico do dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Unije o temeljnih pravicah, razglašene 7. decembra 2000 v Nici (UL 2000, C 364, str. 1), načelom preglednosti in dolžnostjo skrbnega ravnanja.
- ³⁸ Komisija je v točkah od 51 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila javni kredit, ki ga je država leta 2002 zagotovila družbi KG Holding. Šlo naj bi za kontokorentni kredit pri banki v višini 17 milijonov EUR, povezan z državnim jamstvom, ki ga je leta 2002 po tržnih pogojih prevzela Kraljevina Nizozemska, za katerega sta tožeči stranki 1 in 3 zaprosili v civilnem postopku pri Rechtbank Den Haag (okrožno sodišče v Haagu). Komisija je, ne da bi obrazložila svoje stališče v zvezi s tem, v izpodbijani odločbi navedla, da je odločba nacionalnega sodišča, s katero je bilo ugotovljeno, da bi država morala izpolniti to obveznost, ki je začela veljati leta 2002, enaka odločbi o dodelitvi nove državne pomoči upnikom družbe KG Holding.

- 39 Tožeči stranki 1 in 3 poudarjata, da je Komisija, s tem da se je izrekla o ukrepu, ki je predmet spora, ki ga obravnava nacionalno sodišče, prekoračila svoje pristojnosti.
- 40 Poleg tega naj stališče Komisije v skladu s členom 253 ES ne bi bilo dovolj obrazloženo. Komisija je v točki 52 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da je Kraljevina Nizozemska kreditni instrument 17 milijonov EUR odobrila po tržnih pogojih in ga ni bilo mogoče šteti za državno pomoč. Če posojilo, ki ga je država zagotovila podjetju, ne bi pomenilo državne pomoči, odločbe, ki jo je nacionalno sodišče sprejelo na podlagi nacionalnega prava – s katero tej državi nalaga, naj izpolni svoje obveznosti iz pogodbe, ki ob sklenitvi ni pomenila državne pomoči, in naj ponudi kreditni instrument – ne bi bilo mogoče šteti za odločbo o dodelitvi nove državne pomoči. Gospodarsko podjetje bi bilo, če bi se znašlo v položaju Kraljevine Nizozemske, prav tako zavezano spoštovati dogovorjen kreditni instrument.
- 41 Kreditni instrument v višini 17 milijonov EUR naj bi med drugim ne spadalo v okvir preoblikovanja iz posojila za reševanje v pomoč za prestrukturiranje družbe KG Holding, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska na podlagi člena 88(3) ES.
- 42 Tudi če bi kraljevina Nizozemska kadarkoli svojo priglasitev dopolnila s tem, da bi dodala ta kreditni instrument, o čemer tožeči stranki 1 in 3 nista bili obveščeni, naj bi to vprašanje ne spadalo na področje preizkusa in postopka iz člena 88(2) ES. V nobenem primeru naj bi v odločbi z dne 5. avgusta 2005 ne bilo o tem nobene navedbe.
- 43 Načelo dobrega upravljanja, načelo preglednosti in dolžnost skrbnega ravnanja naj bi zahtevali, da morajo biti morebitne zainteresirane stranke na podlagi odločbe o uvedbi postopka v celoti seznanjene s tem, kakšna sta narava in obseg ukrepa, ki je predmet temeljitega preizkusa. Ne bi bilo v skladu s temi načeli, da bi se Komisija izrekla, čeprav

ne zavezujoče, o ukrepu, ne glede na to, ali je bil povezan s predmetom odločbe o uvedbi postopka ali ne, če ta ukrep v njej ni naveden.

- 44 V nasprotju s trditvijo Komisije naj bi kreditni instrument ne bil naveden v točki 5 priloge k odločbi o uvedbi postopka.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 45 Tožeči stranki 1 in 3 v bistvu trdita, da je Komisija v točkah od 51 do 55 obrazložitve izpodbijane odločbe napačno uporabila pravo, ko se je izrekla o kreditnem instrumentu v višini 17 milijonov EUR, in da je ta kredit napačno opredelila kot novo državno pomoč, ki bi jo bilo treba priglasiti, če bi jo morala država v celoti plačati stečajnim upnikom. S to presojo Komisije naj bi bila kršeni njuna pravica do obrambe, njuna pravica biti slišan, njuna dolžnost skrbnega ravnanja in načeli dobrega upravljanja in preglednosti.
- 46 Sodišče prve stopnje poudarja, da se Komisiji v obrazložitvi odločbe ni treba izreči o ukrepih, ki ne sodijo v njen izrek. Vendar v obravnavani zadevi zadošča ugotovitev, da ima lahko ne glede na utemeljitev izpodbijane odločbe pravne učinke le izrek, ki zato lahko posega v položaj zainteresiranih oseb. Nasprotno, zoper presojo iz obrazložitve odločbe kot tako ni mogoče vložiti ničnostne tožbe. Sodišča Skupnosti lahko nadzorujejo njeno zakonitost le, če presoja kot obrazložitev akta, ki posega v položaj, pomeni potrebno podporo izreku tega akta (sklep Sodišča z dne 28. januarja 2004 v zadevi Nizozemska proti Komisiji, C-164/02, Recueil, str. I-1177, točka 21) ali če se, podredno, lahko zaradi te obrazložitve spremeni vsebina tega, kar je bilo odločeno v izreku zadevnega akta (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 20. novembra 2002 v zadevi Lagardère in Canal+ proti Komisiji, T-251/00, Recueil, str. II-4825, točka 68; sklep Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 2007 v zadevi EnBW proti Komisiji, T-387/04, Recueil, str. II-1195, točka 127).

47 Vendar v obravnavani zadevi sporne presoje Komisije glede kreditnega instrumenta ne pomenijo temeljnega razloga za izrek izpodbijane odločbe. Prav tako ne morejo spremeniti vsebine tega izreka. Ker je namreč Komisija v tem izreku ugotovila le, da je bila pomoč, ki jo je Kraljevina Nizozemska dodelila družbi KG Holding kot pomoč za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR, nezdružljiva s skupnim trgom in da bi morala Kraljevina Nizozemska sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi družbi KG Holding in Kliq vrnila del pomoči v višini 9,25 milijona EUR, ter prijaviti terjatev do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR, je treba poudariti, da navedeni izrek v ničemer ne vsebuje stališča Komisije o kreditnem instrumentu v višini 17 milijonov EUR.

48 Zato sta tožbi v zadevah T-81/07 in T-83/07 nedopustni v delu, v katerem nasprotujeta ugotovitvam iz izpodbijane odločbe, ki se nanašajo na kreditni instrument v višini 17 milijonov EUR.

3. Utemeljenost

49 Preizkusiti je treba očitke, ki se nanašajo na nezdružljivost priglašene pomoči za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR s skupnim trgom (člen 1 izpodbijane odločbe), povračilo posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, preoblikovanega v lastniški kapital s pripadajočimi obrestmi do datuma njegovega dejanskega vračila od družb KG Holding in Kliq (člen 2 izpodbijane odločbe), prijavo terjatve Kraljevine Nizozemske kot upnika v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR (člen 3 izpodbijane odločbe) ter na posledice stečaja za vračilo državne pomoči (člena 2 in 3 izpodbijane odločbe).

Nezdružljivost priglašene pomoči za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR s skupnim trgom (člen 1 izpodbijane odločbe)

Trditve strank

- 50 Tožeče stranke zatrjujejo, da Komisija ob kršitvi členov 87 ES in 88 ES ni dokazala, da je predvidena pomoč vplivala na konkurenco in trgovino med državami članicami. Že ugotovitve, ki jih je Komisija v zvezi s tem navedla v točki 23 obrazložitve izpodbijane odločbe, naj bi ne bile zadostno obrazložene in naj bi bil tako kršen člen 253 ES.
- 51 Tožeče stranke glede ugotovitev iz točke 23 obrazložitve izpodbijane odločbe menijo, da je prvi stavek te točke obrazložitve – in sicer da dejstvo, da družba KG Holding posluje le na nizozemskem trgu, ne izključuje možnosti, da bi lahko dodelitev pomoči tej družbi izkrivila ali ogrozila konkurenco ter vplivala na trgovino med državami članicami – zgolj trditev.
- 52 Komisija naj bi v drugem stavku točke 23 obrazložitve izpodbijane odločbe ne navedla, katera so najmanjša mednarodna podjetja, ki so dejavna na nizozemskem trgu. Poleg tega naj ne bi pojasnila, koliko je prisotnost hčerinskih družb teh podjetij upoštevna za opredelitev, ali je konkurenca občutno izkrivljena, niti naj ne bi navedla posledic, ki bi jih to imelo za trgovino med državami članicami. Tožeče stranke so na obravnavi prerekale mednarodno naravo teh podjetij glede na skupni trg.
- 53 Komisija naj bi v tretjem stavku točke 23 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da se zdijo izpolnjeni pogoji za uporabo člena 87(1) ES. Komisija bi morala dokazati, da so

bili navedeni pogoji dejansko izpolnjeni, in se ne bi smela omejiti zgolj na ugotovitev, da se zdijo izpolnjeni.

- 54 Glede posledic preoblikovanja iz posojila za reševanje družb KG Holding v pomoč za prestrukturiranje naj bi Komisija morala upoštevati naravo posojila za reševanje in zadevne pomoči za prestrukturiranje.
- 55 Tožeči stranki 1 in 3 menita, da je bilo odobreno posojilo za reševanje v višini 45 milijonov EUR prvotno namenjeno likvidaciji družbe Kliq Reintegratie: 35,75 milijona EUR naj bi dala družba KG Holding na voljo družbi Kliq Reintegratie za financiranje načrta za zmanjšanje števila skoraj 1 000 zaposlenih ter drugih nastalih stroškov, povezanih z likvidacijo družbe Kliq Reintegratie. Tega zneska naj bi ne bilo mogoče povrniti in torej naj ne bi mogel vplivati na nacionalno konkurenco ter imeti znatnih posledic za trgovino med državami članicami.
- 56 Tožeča stranka 2 glede družbe Kliq meni, da Komisija ni navedla, kako bi imel lahko pobot teh dveh dolgov občutne posledice za konkurenco in trgovino med državami članicami. Navedeni pobot naj bi namreč v primerjavi s stanjem, če ne bi bil izveden, koristil le upnikom stečajne mase družbe KG Holding, in ne družbi Kliq.
- 57 Tožeče stranke v odgovorih poudarjajo, da obrazložitev izpodbijane odločbe prav tako ni v skladu s Komisijinimi navedbami v odločbi z dne 16. decembra 2003. V oddelku 3.2.2 te odločbe je Komisija menila, da posledice za konkurenco in trgovino med državami članicami niso obstajale ali so bile komaj opazne. Poleg tega naj bi Komisija, ko se je sklicevala na odločbo o uvedbi postopka, ne upoštevala, da se obveznost obrazložitve, ki jo ima v okviru odločbe o uvedbi postopka, zelo razlikuje od obveznosti obrazložitve, ki jo ima v okviru izpodbijane odločbe.

- 58 Tožeče stranke zatrjujejo, da Komisija ne more naknadno dopolniti obrazložitve izpodbijane odločbe. Tožeče stranke ob sklicevanju na odločbo Komisije N 465/2005 o državni pomoči z dne 23. novembra 2005 (UL 2006, C 9, str. 5) menijo, da stališča, ki jih Komisija navaja v odgovorih na tožbo, niso upoštevna za vprašanje, ali bi lahko ukrep pomoči izkrivil ali grozil z izkrivljanjem konkurence ali prizadel trgovino med državami članicami.
- 59 Komisija prereka trditve tožečih strank.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 60 Tožeče stranke v zvezi s členom 1 izpodbijane odločbe izpodbijajo, prvič, domnevno nezadostno obrazložitev glede izkrivljanja konkurence in prizadetja trgovine med državami članicami ter, drugič, Komisijin preizkus teh dveh pogojev.
- 61 Prvič, Sodišče prve stopnje glede obveznosti obrazložitve poudarja, da mora biti obrazložitev, ki se zahteva v členu 253 ES, prilagojena vrsti obravnavanega akta ter jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko stranke seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče izvede nadzor (sodbi Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63, in z dne 22. marca 2001 v zadevi Francija proti Komisiji, C-17/99, Recueil, str. I-2481, točka 35).
- 62 Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, lastnosti podanih razlogov in interes, ki ga imajo lahko naslovniki akta ali druge osebe, ki jih ta neposredno in posamično zadeva, za to, da prejmejo pojasnilo. Ni treba, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vse upoštevne

dejanske in pravne okoliščine, ker se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, ne nanaša le na besedilo tega člena, ampak tudi na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (sodba Sodišča z dne 14. februarja 1990 v zadevi Delacre in drugi proti Komisiji, C-350/88, Recueil, str. I-395, točka 16, in zgoraj v točki 61 navedena sodba Francija proti Komisiji, točka 36).

- 63 Natančneje, glede odločbe na področju državnih pomoči je Sodišče odločilo, da kadar je iz samih okoliščin, v katerih je bila dodeljena pomoč, razvidno, da ta lahko prizadene trgovino med državami članicami in izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, se Komisija v obrazložitvi odločbe lahko omeji na navedbo teh okoliščin (sodbe Sodišča z dne 13. marca 1985 v združenih zadevah Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabriek proti Komisiji, 296/82 in 318/82, Recueil, str. 809, točka 24; z dne 19. oktobra 2000 v združenih zadevah Italija in Sardegna Lines proti Komisiji, C-15/98 in C-105/99, Recueil, str. I-8855, točka 66, in z dne 28. januarja 2003 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-334/99, Recueil, str. I-1139, točka 59).
- 64 Pojasniti je treba, da Komisija ni dolžna ugotavljati stvarnega vpliva pomoči na trgovino med državami članicami niti dejanskega izkrivljanja konkurenice, ampak je dolžna le preučiti, ali te pomoči lahko prizadanejo to trgovino in izkrivljajo konkurenco (sodba Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi Italija proti Komisiji, C-372/97, Recueil, str. I-3679, točka 44). V zvezi s tem pojem „prizadeti“ trgovino med državami članicami vključuje tudi možnost, da bi pomoč imela tak učinek (sodba Sodišča z dne 15. decembra 2005 v zadevi Italija proti Komisiji, C-66/02, ZOdl., str. I-10901, točka 112).
- 65 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da se je Komisija v izpodbijani odločbi sklicevala zlasti na dejstvo, da je šlo pri spornem ukrepu za preoblikovanje pomoči za reševanje v višini 45 milijonov EUR, ki jo je Kraljevina Nizozemska dodelila družbi KG Holding, v lastniški kapital (točki 8 in 22 obrazložitve). Poleg tega je navedla, da sta pomoč za reševanje, dodeljena družbi KG Holding, in njeno preoblikovanje v lastniški kapital pomenila ugodnost, ki je podjetje, ki se znajde v takšnih težavah in je na robu stečaja, ni deležno na finančnem trgu (točka 22 obrazložitve). Poleg tega je Komisija poudarila, da so manjša mednarodna podjetja, kot sta TMP in Creyff's (hčerinski podjetji družbe Solvus, Belgija), dejavna na nizozemskem trgu, na katerem je poslovala tudi družba KG Holding (točka 23 obrazložitve). Nato je ugotovila, da je zadevna

ugodnost dajala podjetju prednost glede na konkurente, s čimer se izkrivlja ali bi se lahko izkrivljala konkurenca in je prizadeta trgovina med državami članicami (točka 23 obrazložitve). Komisija je glede velikosti družb KG Holding in Kliq Reintegratie navedla, da sta ti podjetji imeli približno 2000 zaposlenih (točki 9 in 10 obrazložitve) in da je vpisani kapital družbe KG Holding 1. januarja 2002 znašal približno 73 milijonov EUR (točka 32 obrazložitve).

66 S tem je Komisija dovolj jasno navedla dejstva in pravne ugotovitve, ki so za izpodbijano odločbo v zvezi s tem bistveni. Ob navedbi teh okoliščin je Komisija zadostno dokazala, da je bila zadevna pomoč taka, da bi lahko prizadela trgovino in konkurenco.

67 Na podlagi te obrazložitve se lahko tožeče stranke in Sodišče prve stopnje seznanijo z razlogi, zakaj je Komisija menila, da ni bilo mogoče izključiti, da bi lahko sporna transakcija povzročila izkrivljanje konkurence in bi lahko prizadela trgovino med državami članicami.

68 Glede trditve tožečih strank, da obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi s tem ni v skladu z oddelkom 3.2.2 odločbe Komisije z dne 16. decembra 2003 je treba poudariti, da ta odločba ni obravnavala pomoči za prestrukturiranje, ampak pomoč za reševanje. Glede Odločbe Komisije N 465/2005 o državni pomoči z dne 23. novembra 2005, ki se nanaša na zgoraj navedene šolske svetovalne službe, tožeče stranke niso navedle, zakaj bi bila ta odločba upoštevana za obravnavano zadevo. Z njo nikakor ni mogoče prerehati ustreznosti obrazložitve izpodbijane odločbe.

69 Zato je treba trditev glede zatrjevane pomanjkljive obrazložitve zavrnilo.

- 70 Drugič, v zvezi z utemeljenostjo presoje Komisije v izpodbijani odločbi glede izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino je treba preizkusiti, ali bi zadevna pomoč lahko prizadela trgovino med državami članicami ter ali izkrivlja ali bi lahko izkrivila konkurenco.
- 71 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je iz sodne prakse razvidno, da lahko vsaka dodelitev pomoči podjetju, ki dejavnosti izvaja na skupnem trgu, povzroči izkrivljanja konkurence in prizadene trgovino med državami članicami (glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 6. marca 2002 v združenih zadevah Diputación Foral de Álava in drugi proti Komisiji, T-92/00 in T-103/00, Recueil, str. II-1385, točka 72 in navedena sodna praksa).
- 72 Najprej je glede pogoja izkrivljanja konkurence treba navesti, da ni sporno, da je bila pomoč za reševanje v višini 45 milijonov EUR dodeljena kot posojilo Kraljevine Nizozemske družbi KG Holding, od katerih je bilo 9,25 milijona EUR prenesenih kot posojilo na družbo Kliq, medtem ko je bilo 35,75 milijona EUR namenjenih družbi Kliq Reïntegratie za izpolnjevanje tekočih pogodbenih obveznosti in kritje stroškov socialnega načrta.
- 73 Na podlagi načrta za prestrukturiranje bi bilo treba posojilo 45 milijonov EUR, dodeljeno družbi KG Holding, preoblikovati v pomoč za prestrukturiranje tej isti družbi. To preoblikovanje bi se moralo udejanjiti s preoblikovanjem posojila za reševanje, ki ga je Kraljevina Nizozemska zagotovila družbi KG Holding, v lastniški kapital družbe KG Holding ter z dodelitvijo 9,25 milijona EUR navedenega posojila družbi Kliq ter 35,75 milijona navedenega posojila družbi Kliq Reïntegratie.
- 74 Predvideni cilj pomoči za prestrukturiranje je bil, da družba KG Holding poplača znatni dolg – z vidika kapitala, ki ga je imela družba 1. januarja 2002, in sicer približno 73 milijonov EUR – v višini 45 milijonov EUR. Glede družbe Kliq bi morala posledica tega poplačila biti preoblikovanje posojila 9,25 milijona EUR v lastniški kapital. Namen zadevne pomoči je bil izboljšanje možnosti za poslovanje družb KG Holding in Kliq ter tako konkurenčnega položaja teh podjetij.

- 75 Glede družbe Kliq Reïntegratie je treba opozoriti, da na podlagi ustaljene sodne prakse pomoči, ki so namenjene poplačilu stroškov podjetja, ki bi jih to navadno moralo nositi v okviru tekočega poslovanja ali običajnih dejavnosti, načeloma izkrivljajo pogoje konkurence (glej v tem smislu sodbe Sodišča prve stopnje z dne 8. junija 1995 v zadevi Siemens proti Komisiji, T-459/93, Recueil, str. II-1675, točki 48 in 77; z dne 30. aprila 1998 v zadevi Vlaams Gewest proti Komisiji, T-214/95, Recueil, str. II-717, točka 43, in z dne 23. novembra 2006 v zadevi Ter Lembeek proti Komisiji, T-217/02, ZOdl., str. II-4483, točka 177). S predvideno pomočjo za prestrukturiranje bi ta družba poplačala dolg v višini 35,75 milijona EUR. Glede trditve tožečih strank, da je bil znesek 35,75 milijona EUR namenjen likvidaciji družbe Kliq Reïntegratie, je treba ugotoviti, da je iz odločbe Komisije z dne 16. decembra 2003 razvidno, da je bil namenjen izpolnjevanju pogodbenih obveznosti in kritju stroškov socialnega načrta. Družba Kliq Reïntegratie bi se tako razbremenila stroškov, ki bi jih sicer morala nositi.
- 76 Glede pogoja v zvezi s prizadetjem trgovine med državami članicami je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je treba šteti, da pomoč države članice vpliva na trgovino znotraj Skupnosti, če okrepi položaj podjetja glede na druga podjetja, ki mu konkurirajo v okviru trgovine znotraj Skupnosti (sodbe Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi Philip Morris Holland proti Komisiji, 730/79, Recueil, str. 2671, točka 11, in z dne 17. junija 1999, Belgija proti Komisiji, C-75/97, Recueil, str. I-3671, točka 47; zgoraj v točki 75 navedena sodba Ter Lembeek proti Komisiji, točka 181).
- 77 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da predvidena pomoč za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR krepi položaj družbe KG Holding in njenih dveh hčerinskih družb Kliq in Kliq Reïntegratie glede na položaj njihovih konkurentov na nizozemskem trgu, med katerimi so, kot je navedeno v točki 23 obrazložitve izpodbijane odločbe, mednarodna podjetja, kot sta družbi TMP in Creyff's.
- 78 Tožeče stranke so na obravnavi z zatrjevanjem, da so bili učinki njihovega poslovanja omejeni na Kraljevino Nizozemsko, prerokale mednarodno naravo teh podjetij glede na

skupni trg. Ugotoviti je treba, da tožeče stranke v zvezi s tem niso predložile nobenega dokaza. Torej niso mogle dokazati, da ugotovitev Komisije iz izpodbijane odločbe, da so bila zadevna podjetja mednarodna, ni bila pravilna.

- 79 Ker sporna pomoč krepi položaj tožečih strank glede na druga konkurenčna podjetja, zlasti mednarodna, ki prav tako ponujajo primerljive storitve v drugih državah članicah, je treba ugotoviti, da pomoč vpliva na trgovino znotraj Skupnosti.
- 80 Zato je treba ob upoštevanju navedene sodne prakse skleniti, da je Komisija pravilno ugotovila, da bi lahko sporna pomoč izkrivila konkurenco in prizadela trgovino med državami članicami.
- 81 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba trditve tožečih strank glede nezdružljivosti sporne pomoči s skupnim trgom zavrniti. Zato predlog za razglasitev ničnosti iz člena 1 izpodbijane odločbe ni utemeljen.

Zahteva, da družbi KG Holding in Kliq vrneta posojilo za reševanje v višini 9,25 milijona EUR ter pripadajoče obresti do dneva njegovega dejanskega vračila (člen 2 izpodbijane odločbe)

Trditve strank

- 82 Tožeči stranki 1 in 2 trdita, da se je Komisija v točkah od 43 do 46 obrazložitve izpodbijane odločbe napačno izrekla o vplačilu delnic, ki jih je imela družba KG Holding v družbi Kliq, s pobotom obveznosti vplačila, ki jo ima družba KG Holding, in

njene terjatve do družbe Kliq na podlagi posojilne pogodbe. To vprašanje ni bilo predmet odločbe o uvedbi postopka z dne 5. avgusta 2005. Komisija naj bi torej prekoračila pooblastila in kršila njuno pravico do obrambe in njuno pravico biti slišan ter splošna pravna načela, vključno s pravico do dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Unije o temeljnih pravicah, načelom preglednosti in dolžnostjo skrbnega ravnanja.

83 Zadevni pobot naj bi ne spadal v okvir preoblikovanja posojila za reševanje v pomoč za prestrukturiranje družbi KG Holding, ki jo je Kraljevina Nizozemska 26. januarja 2004 priglasila na podlagi člena 88(3) ES.

84 Tudi če bi Kraljevina Nizozemska priglasitev dopolnila, tako da bi ji dodala ta načrtovani pobot obveznosti, o čemer tožeči stranki 1 in 2 nista bili obveščeni, naj bi to vprašanje ne spadalo v okvir preizkusa in postopka iz člena 88(2) ES. V odločbi o uvedbi postopka naj bi o tem ne bilo nobene navedbe. V nasprotju s trditvijo Komisije naj bi preoblikovanje v lastniški kapital ne bilo navedeno v prilogi k odločbi o uvedbi postopka.

85 Načelo dobrega upravljanja, načelo preglednosti in dolžnost skrbnega ravnanja naj bi zahtevali, da imajo morebitne zainteresirane stranke na podlagi odločbe o uvedbi postopka možnost seznaniti se z naravo in obsegom ukrepa, ki je predmet temeljitega preizkusa. Dejstvo, da se Komisija izreče o ukrepu, čeprav ne zavezujoče in ne glede na to, ali je bil povezan s predmetom odločbe o uvedbi postopka ali ne, naj bi ne bilo v skladu s temi načeli, če ta ukrep v tej odločbi ni naveden.

86 Tožeči stranki 1 in 2 v replikah trdita, da v nasprotju s trditvijo Komisije ni bilo nikoli govora o spremembi priglašene pomoči, po začetku postopka na podlagi člena 88(2) ES. Ker je po priglasitvi z dne 26. januarja 2004 družba KG Holding 8. februarja 2005 prišla v stečaj, naj bi Kraljevina Nizozemska izgubila celotni nadzor nad družbo KG Holding in njenimi hčerinskimi družbami, med katerimi sta bili družbi Kliq Reintegratie in Kliq. Kraljevina Nizozemska je postala običajni upnik, brez pravice do

nadzora. Pobota, ki ga je enostransko izvedla družba Kliq, naj bi ne bilo mogoče šteti za akt države članice ali predmet postopka, ki se je začel na podlagi člena 88(2) ES.

87 Tožeča stranka 2 prav tako zatrjuje, da je Komisija v točkah od 43 do 46 obrazložitve izpodbijane odločbe napačno odločila, da bi bilo treba družbo Kliq šteti za prejemnico državne pomoči v višini 9,25 milijona EUR. Po njenem mnenju bi morala Komisija upoštevati dejstvo, da preoblikovanja iz posojila za reševanje v lastniški kapital ni mogoče pripisati Kraljevini Nizozemski in da ga zato ni mogoče opredeliti kot državno pomoč v smislu člena 87(1) ES. V nasprotju s členom 87 ES in/ali členom 253 ES naj bi bilo v izpodbijani odločbi napačno uporabljeno pravo in/ali ugotovljena dejstva, izpodbijana odločba pa naj bi ne bila zadostno obrazložena.

88 Tožeča stranka 2 meni, da je Komisija obstoj državne pomoči preizkusila pod naslovom „Združljivost pomoči s skupnim trgovino“, in ne pod naslovom „Obstoj pomoči“.

89 Pri presoji ukrepa naj bi se Komisija oprla na napačne podatke o dejanskem stanju, kar je razvidno zlasti iz točke 43 obrazložitve izpodbijane odločbe. V nasprotju s Komisijino trditvijo naj bi se sklep rechter-commissaris ne nanašal na Kraljevino Nizozemsko, temveč le na stečajnega upravitelja družbe KG Holding, ki ga ni mogoče primerjati ali enačiti z državo. Poleg tega naj bi Komisija napačno trdila, da je sodišče nizozemskim organom odredilo, naj preoblikujejo posojilo v lastniški kapital, čeprav naj bi zgolj stečajnemu upravitelju družbe KG Holding odredilo, naj dopusti pobot s strani družbe Kliq.

90 Stečaj družbe KG Holding 8. februarja 2005 naj bi spremenil stanje. Dejanj stečajnega upravitelja družbe KG Holding, neodvisno od tega, ali deluje na podlagi pooblastila rechter-commissaris ali z njegovim dovoljenjem, naj bi ne bilo mogoče pripisati državi. Stečajni upravitelj družbe KG Holding ni državni organ, ne deluje v imenu delničarja (države) in zadevna država ne sme dajati navodil stečajnemu upravitelju družbe KG

Holding ali rechter-commissaris oziroma izvajati nadzora. Vlogo stečajnega upravitelja ureja nizozemsko stečajno pravo. Člen 87(1) ES se torej ne uporablja za dejanja in odločbe stečajnega upravitelja.

- 91 Na področju stečajev naj bi bil rechter-commissaris sodišče v smislu člena 234 ES.
- 92 Zgolj dejstvo, da je javno podjetje pod državnim nadzorom, naj ne bi zadostovalo, da bi se ukrepi finančne pomoči lahko pripisali državi. Preučiti bi bilo treba tudi, ali je treba šteti, da so bili javni organi kakorkoli vključeni v postopek sprejemanja teh ukrepov. Zaradi stečaja in imenovanja stečajnega upravitelja naj bi finančna sredstva družb KG Holding in Kliq od 8. februarja 2005 ne bila več predmet stalnega javnega nadzora in tako naj bi ne bila več na razpolago pristojnim državnim organom. Iz točke 36 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da nizozemski organi niso mogli nikoli predložiti potrebnih informacij.
- 93 V obravnavani zadevi naj bi stečajni upravitelj družbe KG Holding na podlagi primarnosti prava Skupnosti, ki ga Komisija navaja v točki 44 obrazložitve izpodbijane odločbe, in člena 88(3) ES ne imel nobene obveznosti. Tožeča stranka 2 meni, da je bil pobot v interesu upnikov stečajne mase družbe KG Holding. Zato naj bi rechter-commissaris lahko ugodil temu predlogu, ne da bi kršil pravo Skupnosti, njegov sklep pa je bil kot tak v skladu s skupnim trgom.
- 94 Tožeča stranka 2 v repliki poudarja, da Komisija ni upoštevala dejstva, da je šlo pri enostranskem pobotu s strani družbe Kliq za drugačen ukrep od tistega, ki ga je priglasila Kraljevina Nizozemska. Pri priglašenem ukrepu naj bi šlo za načrtovano odločitev nizozemskih organov, da družbi KG Holding dodelijo pomoč za prestrukturiranje s preoblikovanjem posojila za reševanje v višini 45 milijonov EUR in pripadajočih obresti v lastniški kapital. Pri ukrepu, ki ga je Komisija preučila v izpodbijani odločbi, naj bi šlo za sklep rechter-commissaris, v skladu s katerim je ta

stečajnemu upravitelju družbe KG Holding odredil, naj sodeluje pri izvajanju dvostopenjskega načrta, ki ga je predlagala družba Kliq. Glede na člen 87(1) ES naj bi bilo treba ta ukrepa preučiti ločeno.

- 95 Poleg tega naj bi trditev Komisije, da je imel rechter-commissaris nadzor nad zadevnimi sredstvi, ne bila pravilna. Vse zainteresirane osebe naj bi imele na podlagi nacionalnega stečajnega prava pravico pri rechter-commissaris vložiti tožbo zoper dejanje stečajnega upravitelja. To pa naj bi ne pomenilo, da s terjatvijo lahko razpolaga rechter-commissaris ali da bi imel nadzor nad njo. Sprejetje drugačne razlage naj bi vodilo do nesprejemljive posledice, da bi se za vsak ukrep podjetja, ki je bil sprejet na podlagi sodne odločbe, štelo, da je bil financiran z državnimi sredstvi, in da ga je treba torej pripisati državi.
- 96 Tožeči stranki 1 in 2 glede povračila obresti zatrjujeta, da je Komisija v členu 2(3) izpodbijane odločbe napačno odločila, da bi morala Kraljevina Nizozemska sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi družbi KG Holding in Kliq vrnilo pomoč v višini 9,25 milijona EUR, pri čemer naj bi znesek, ki ga je treba vrniti, zajemal obresti od datuma, od katerega so bili njegovi posamezni deli na voljo prejemnikom, do datuma njegovega dejanskega vračila.
- 97 Zatrjujeta, da je v nizozemskem stečajnem pravu določeno, da obresti, ki se dolgujejo po datumu razglasitve stečaja, niso več dopustne. Dodajata, da je treba vrnitev nezakonite pomoči zahtevati na podlagi postopkovnih pravil nacionalnega prava, pod pogojem, da ta nacionalna pravila ne onemogočajo dejanskega vračila pomoči.
- 98 Nacionalna zakonodaja, ki določa, da se dolгови podjetij, ki so razglasila stečaj, ne obrestujejo več od datuma zadevne razglasitve, naj bi ne onemogočala dejanskega vračila pomoči, ki se zahteva na podlagi prava Skupnosti.

- 99 Ti tožeči stranki menita, da obresti iz člena 2(3) izpodbijane odločbe tečejo torej do datuma, ko sta prišli družbi KG Holding in Kliq v stečaj, in ne do datuma vračila.
- 100 Tožeči stranki 1 in 2 v replikah poudarjata, da pred sprejetjem izpodbijane odločbe nista mogli vedeti, da bo Komisija Kraljevini Nizozemski naložila obveznost, ki je v nasprotju z nacionalnim pravom. Zato naj bi, s tem da Komisije nista obvestili o obstoju nacionalne določbe, ne kršili svoje obveznosti skrbnega ravnanja. Dogovor Komisije z državo članico v skladu s členom 10 ES o načinih vračila naj bi ne bil dovolj. Pojasnujeta, da je Kraljevina Nizozemska, dokler izpodbijana odločba glede tega ni razglašena za nično ali spremenjena, zavezana zahtevati tudi vračilo obresti do datuma dejanskega vračila.
- 101 Komisija poudarja, da ni prekoračila okvira odločbe o uvedbi postopka. Zadevna podjetja, in sicer podjetja skupine Kliq, in vrste pomoči, ki jih je preučila, v tem primeru pomoči za reševanje in prestrukturiranje, so med postopkom ostali isti. Poleg tega naj bi bilo v primeru družbe Kliq predvideno preoblikovanje dolga v višini 9,25 milijona EUR v lastniški kapital navedeno v točki 3 priloge k odločbi o uvedbi postopka.
- 102 V odločbi o uvedbi postopka naj bi ne bilo mogoče navesti posebne okoliščine, da je ta ukrep odredil rechter-commissaris, saj je bil ta ukrep odrejen sprejet pozneje.
- 103 Komisija poudarja, da je bila pomoč nezakonita. Dodaja, da če je pomoč nezakonita in je zoper izvedeni ukrep pomoči že začela postopek iz člena 88(2) ES, tega postopka ni dolžna razširiti, če zadevna država članica navedeni ukrep spremeni. V nasprotnem bi lahko namreč ta država navedeni postopek dejansko poljubno podaljšala in s tem zavirala sprejetje končne odločbe.

- 104 Poleg tega niti tožeči stranki 1 in 2 niti družbi, katerih stečajni upraviteljici sta, naj bi v okviru postopka iz člena 88(2) ES nikoli ne predložile stališč, čeprav so same oziroma prek predstavnikov teh družb 23. marca 2005 sodelovale na sestanku s Komisijo.
- 105 Komisija v svojih duplikah poudarja, da je bil „debt-for-equity-swap“ (zamenjava obveznosti za delnice) odvisen od sporazuma v zvezi s posojilom v višini 9,25 milijona EUR, ki ga je družbi Kliq zagotovila družba KG Holding. Naj bi šlo za enostransko dejanje družbe Kliq. Kraljevina Nizozemska naj bi nasprotovala predlogu družbe Kliq in rechter-commissaris opozorila, da je za preoblikovanje posojila za reševanje v lastniški kapital potrebno dovoljenje Komisije. Rechter-commissaris naj bi te trditve ni upošteval. Po njegovem mnenju naj bi v obravnavani zadevi pri pobotu in popolnem vplačilu delnic šlo le za to, kako izvedbo odobrene pomoči za reševanje urediti v skladu z nacionalnim pravom.
- 106 Preoblikovanje posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR v lastniški kapital, ki ga je odredil stečajni upravitelj, naj bi bilo v nasprotju s poglavjem 3.1 Smernic, na podlagi katerega bi morala imeti pomoč za reševanje obliko posojilnih jamstev oziroma jamstev, posojila za reševanje pa bi se morala odplačati v dvanajstih mesecih po zadnjem izplačilu podjetju. Rechter-commissaris določb nacionalnega prava ni razlagal v skladu s pravom Skupnosti, čeprav naj bi imel široko diskrecijsko pravico glede predloga družbe Kliq.
- 107 Komisija meni, da bi sprejetje trditev tožečih strank 1 in 2 pomenilo, da bi v primeru, da država članica priglasi načrt pomoči za prestrukturiranje in Komisija začne formalni postopek preiskave, Komisija morala zgolj na podlagi dejstva, da sodišče zatem odredi, naj se pomoč za prestrukturiranje dodeli brez njenega dovoljenja, začeti drugi formalni postopek preiskave.
- 108 Komisija ob prerekanju trditev tožeče stranke 2 poudarja, da v oddelku 6.2.3.1 izpodbijane odločbe ni analizirala dejanj nizozemskih izvršilnih organov, ampak sklep

rechter-commissaris z dne 22. avgusta 2005. Dejanja stečajnega upravitelja na podlagi tega sklepa naj bi se pripisala Kraljevini Nizozemski, ker so bila opravljena po odredbi člana nizozemske sodne oblasti.

- 109 Komisija navaja, da gre za državna sredstva, ki izvirajo zlasti iz izvršilne oblasti Kraljevine Nizozemske, v obliki posojila za reševanje, ki bi ga bilo treba načeloma odplačati državi. Kraljevina Nizozemska, natančneje njena sodna oblast, naj bi imela nadzor nad temi sredstvi. Odredila naj bi preoblikovanje posojila v lastniški kapital.
- 110 Komisija meni, da sklep rechter-commissaris ni v skladu s skupnim trgom. Upnik naj bi svojega posojila ne preoblikoval v lastniški kapital podjetja v težavah. Njegove možnosti zahtevati vračilo dela dolgovanega zneska v primeru stečaja bi bile zelo zmanjšane. Komisija poleg tega trdi, da posojilna pogodba med družbama KG Holding in Kliq vsebuje prepoved pobota. Če rechter-commissaris ne bi izdal sklepa, družba Kliq ne bi imela nobene možnosti od družbe KG Holding zahtevati preoblikovanje posojila v lastniški kapital.
- 111 V sodni praksi naj bi bilo prav tako večkrat potrjeno, da lahko ukrepi sodišč vodijo do državnih pomoči.
- 112 Čeprav sklep rechter-commissaris z dne 22. avgusta 2005 ni akt, ki bi ga bilo mogoče pripisati državi, niti torej državna pomoč, to ne bi moglo spremeniti njegove ugotovitve, da je bilo treba zahtevati vračilo posojila 9,25 milijona EUR. V tem primeru naj bi šlo za zlorabo pomoči v smislu členov 14 in 16 Uredbe Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] ES (UL L 83, str. 1). Komisija je dala dovoljenje le za pomoč za reševanje v obliki odplačnega kratkoročnega posojila. Vendar je brez njenega dovoljenja konec avgusta 2005 prišlo do preoblikovanja tega posojila v lastniški kapital. Če tega preoblikovanja ni bilo mogoče pripisati državi, bi ga bilo torej treba pripisati nekemu drugemu. Če bi bilo tako, bi ta oseba pomoč uporabila drugače, kot je bilo dogovorjeno s Komisijo, kar bi pomenilo zlorabo državne pomoči.

- 113 Komisija v dupliki poudarja, da je bila vsebina dvostopenjskega načrta enaka „debt-for-equity-swap“, ki ga je opisala v točki 3 priloge k odločbi o uvedbi postopka. Sklep rechter-commissaris, ki se nanaša na preoblikovanje pomoči za reševanje v pomoč za prestrukturiranje, naj bi bil v nasprotju s pravom Skupnosti in bi ga bilo treba pripisati državi. V obravnavani zadevi naj bi ne šlo za sredstva, ki so na voljo kot rezultat dobička, ki ga je ustvarila družba Kliq, ampak za sredstva, ki izhajajo iz posojila za reševanje, ki ga je zagotovila Kraljevina Nizozemska.
- 114 Komisija glede vračila obresti zatrjuje, da je ni nihče, zlasti ne tožeči stranki 1 in 2, pred sprejetjem izpodbijane odločbe obvestil o nizozemski zakonodaji. Brez takih posebnih informacij pred sprejetjem izpodbijane odločbe naj bi pri oblikovanju svojih odločb, s katerimi je naloženo vračilo pomoči, ne mogla upoštevati vseh možnih nacionalnih predpisov.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 115 Tožeči stranki 1 in 2 v bistvu trdita, da pobot obveznosti vplačila delnic in posojila v višini 9,25 milijona EUR ni bil predmet odločbe o uvedbi postopka. Komisija meni, da je treba ta pobot šteti za delno izvedbo pomoči za prestrukturiranje, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska. Tožeči stranki 1 in 2 v zvezi z obrestmi, ki jih je treba vrniti, menita, da je Komisija napačno odločila, da tečejo do dneva vračila.
- 116 Najprej je treba preučiti, ali je pobot obveznosti vplačila delnic in terjatve v višini 9,25 milijona EUR, ki je bil izveden na podlagi sklepa rechter-commissaris, predmet odločbe o uvedbi postopka.

- 117 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora odločba o uvedbi postopka v skladu s členom 6 Uredbe št. 659/1999 zainteresiranim strankam omogočiti učinkovito sodelovanje pri formalnem postopku preiskave, v katerem bodo imele možnost uveljavljati svoje trditve (sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 2002 v združenih zadevah *Government of Gibraltar proti Komisiji*, T-195/01 in T-207/01, Recueil, str. II-2309, točka 138). Edini namen postopka iz člena 88(2) ES je zavezati Komisijo k temu, da skrbi za to, da so vse morebitne zainteresirane stranke obveščene in da jim je omogočeno, da navajajo svoje trditve (sodba Sodišča z dne 14. novembra 1984 v zadevi *Intermills proti Komisiji*, 323/82, Recueil, str. 3809, točka 17).
- 118 Na podlagi točke 1 odločbe o uvedbi postopka je predmet te odločbe prigrasitev z dne 26. januarja 2004, s katero je Kraljevina Nizozemska objavila svojo namero, da družbi KG Holding dodeli pomoč za prestrukturiranje. V točki 15 navedene odločbe je pojasnjeno, da se zadevni ukrep nanaša na preoblikovanje pomoči za reševanje, ki jo je država dodelila družbi KG Holding, in pripadajočih obresti v lastniški kapital. To preoblikovanje je del načrta za prestrukturiranje, navedenega v točki 10 te odločbe. Na podlagi tega načrta pomoč za prestrukturiranje pomeni državno posojilo za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ki ga je družba KG Holding prenesla na družbo Kliq, in preoblikovanje tega posojila v lastniški kapital. Ta ukrep prestrukturiranja je naveden tudi v točki 3 priloge k odločbi o uvedbi postopka.
- 119 Pobot obveznosti vplačila delnic in terjatve v višini 9,25 milijona EUR ni naveden v odločbi o uvedbi postopka. Zadevni sklep rechter-commissaris je namreč datiran z dnem 22. avgust 2005 in je bil torej izdan po sprejetju odločbe o uvedbi postopka 5. avgusta 2005. Komisija torej tega pobota ni mogla navesti v odločbi o uvedbi postopka.
- 120 Vendar je treba ta pobot, ki je bil izveden na podlagi sklepa rechter-commissaris, razlikovati od preoblikovanja posojila za reševanje v lastniški kapital v skladu z načrtom za prestrukturiranje, ki ga je Kraljevina Nizozemska priglasila Komisiji.

- 121 Glede tega pobota je iz spisa in zlasti iz sklepa rechter-commissaris z dne 22. avgusta 2005 razvidno, da je predviden v dvostopenjskem načrtu, ki ga je izdelala družba Kliq. Na podlagi tega dvostopenjskega načrta bi morala družba KG Holding svojo obveznost do družbe Kliq po vplačilu delnic, ki jih je imela v družbi Kliq, izpolniti z izvedbo tega pobota; te delnice bi bile nato prodane.
- 122 V obravnavani zadevi je družba Kliq rechter-commissaris v skladu s členom 69 Faillissementswet (nizozemski zakon o stečajih) predlagala, naj stečajnemu upravitelju družbe KG Holding odredi sodelovanje pri izvedbi tega dvostopenjskega načrta.
- 123 Rechter-commissaris je v sklepu z dne 22. avgusta 2005 ugodil predlogu družbe Kliq. Implicitno je torej stečajnemu upravitelju družbe KG Holding odredil, naj v celoti vplača delnice, ki jih je družba KG Holding imela v družbi Kliq, in pobota ta znesek z delom pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ki ga je družba KG Holding posodila družbi Kliq.
- 124 Res je, da je bila posledica tega pobota preoblikovanje dela posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR v lastniški kapital družbe Kliq in da je imel pobot torej učinek, ki je bil zlasti predviden v načrtu za prestrukturiranje, opisanem v odločbi o uvedbi postopka.
- 125 Vendar je treba ugotoviti, da rechter-commissaris ni odredil izvedbe načrta za prestrukturiranje, kot ga je Kraljevina Nizozemska priglasila Komisiji.
- 126 Najprej je treba ugotoviti, da je bil predmet tega sklepa v skladu z njegovo točko 1.1 predlog družbe Kliq, podan v skladu s členom 69 Faillissementswet, naj sodeluje s stečajnim upraviteljem družbe KG Holding pri izvedbi dvostopenjskega načrta, ki je vključeval, prvič, izpolnitev obveznosti družbe KG Holding do družbe Kliq po celotnem

vplačilu delnic – in sicer s pobotom njene obveznosti vplačila in posojila 9,25 milijona EUR – in, drugič, prodajo delnic, ki jih je imela družba KG Holding v družbi Kliq.

127 Ta sklep se torej ni nanašal le na del pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ampak tudi na obveznost vplačila delnic. Zadevni pobot je bil namreč odvisen od vplačila delnic. Nasprotno, preoblikovanje iz posojila za reševanje v lastniški kapital, kot je predvideno v načrtu za prestrukturiranje, pa bi se nanašalo le na pomoč za reševanje. Zato se predmet sklepa jasno razlikuje od predmeta načrta za prestrukturiranje.

128 Dalje, navesti je treba, da sklep rechter-commissaris temelji zgolj na nizozemskem stečajnem pravu, in sicer na členu 69 Faillissementswet.

129 Iz sklepa rechter-commissaris je razvidno, da je le-ta preizkusil, ali je izvedba dvostopenjskega načrta koristila vsem upnikom družbe KG Holding. Na koncu je ugotovil, da sta popolno vplačilo delnic, ki jih je imela družba KG Holding v družbi Kliq, in pobot tega zneska z delom pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ki ga je družba KG Holding posodila družbi Kliq, pomenila tako korist.

130 Zato rechter-commissaris ni izvedel načrta za prestrukturiranje, temveč je odredil izvedbo dvostopenjskega načrta, kot ga je predlagala družba Kliq.

131 Poleg tega je treba navesti, da rechter-commissaris ni bilo udeležen niti pri oblikovanju načrta za prestrukturiranje niti pri vlogi za pomoč za prestrukturiranje. Za to je bila odgovorna izvršilna oblast. Ta naj bi bila torej pristojna za izvedbo pomoči za prestrukturiranje, če bi jo Komisija odobrila. Rechter-commissaris je v sklepu kot neodvisni sodni organ odločil o sredstvih in obveznostih podjetij, vključno z delom

pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ne da bi upošteval pomoč za prestrukturiranje, ki so jo načrtovali in Komisiji priglasili nizozemski organi.

132 Prav tako je treba upoštevati dejstvo, da – kakor je Komisija potrdila na obravnavi – ob izreku sklepa rechter-commissaris nizozemski organi niso želeli več izvesti načrta za prestrukturiranje, kot so ga priglasili Komisiji.

133 Poleg tega je treba ugotoviti, da nizozemski organi niso sodelovali pri preoblikovanju dela posojila za reševanje v lastniški kapital. Na podlagi sklepa rechter-commissaris in v nasprotju z navedbami iz točk 19 in 43 obrazložitve izpodbijane odločbe ni bila Kraljevina Nizozemska dolžna preoblikovati posojila v lastniški kapital, ampak bi stečajni upravitelj družbe KG Holding moral sodelovati pri tem preoblikovanju. Komisija je bila, kot je razvidno iz njenega odgovora na tožbo, v času sprejemanja izpodbijane odločbe seznanjena s tem. V svoji vlogi pojasnjuje, da je menila, da je del zadevne pomoči treba pripisati državi, ker tudi če ukrepa ni odredila nizozemska izvršilna oblast, ga je odredil rechter-commissaris.

134 Ugotoviti je torej treba, da je v obravnavani zadevi preoblikovanje posojila za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, prek pobota obveznosti družbe KG Holding glede vplačila delnic in terjatve te družbe do družbe Kliq na podlagi posojilne pogodbe, ki ga je odredil rechter-commissaris, drugačen ukrep od tistega, ki ga je priglasila Kraljevina Nizozemska. Sklep rechter-commissaris se je nanašal na sredstva in obveznosti družb KG Holding in Kliq, od tega na del pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR, ki jo je odobrila Komisija, neodvisno od pomoči za prestrukturiranje, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska. To preoblikovanje s pobotom torej ne spada v okvir odločbe o uvedbi postopka.

135 Res je, kot je poudarila Komisija, da je iz sodbe Sodišča v zadevi Lucchini z dne 18. julija 2007 (C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točki 60 in 61) razvidno, da mora nacionalno sodišče razlagati določbe nacionalnega prava čim bolj tako, da njihova uporaba prispeva k izvajanju prava Skupnosti, in da je dolžno zagotoviti polni učinek določb prava Skupnosti, tako da, če je treba, odloči, da ne bo uporabilo neskladnih določb nacionalne zakonodaje. Prav tako je res, kot zatrjuje Komisija, da mora nacionalno sodišče paziti, da ne sprejme odločbe, katere posledica bi bila zgolj razširitev kroga upravičencev nezakonite pomoči (sodba Sodišča 5. oktobra 2006 v zadevi Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, ZOdl., str. I-9957, točka 57).

136 Vendar obveznost rechter-commissaris, da upošteva pravo Skupnosti v zvezi s pomočjo za reševanje, v ničemer ne spremeni dejstva, da to ni nikoli sprejelo odločbe o izvedbi pomoči za prestrukturiranje in da njegov sklep torej ne spada v okvir odločbe o uvedbi postopka.

137 Glede trditve Komisije, da je treba sklep rechter-commissaris pripisati državi, je treba ugotoviti, da se v obravnavani zadevi ne postavlja vprašanje, ali je akte sodne oblasti mogoče pripisati državi (glede tega vprašanja glej sodbo Sodišča z dne 30. septembra 2003 v zadevi Köbler, C-224/01, Recueil, str. I-10239, točke od 31 do 33), ampak, ali je, kot je navedeno v točki 43 obrazložitve izpodbijane odločbe, nacionalno sodišče odredilo izvajanje pomoči za prestrukturiranje, kot jo je priglasila Kraljevina Nizozemska.

138 Glede trditve Komisije, da ni dolžna razširiti postopka iz člena 88(2) ES, če zadevna država članica spremeni zadevno pomoč, je treba poudariti, da se v obravnavani zadevi sklep rechter-commissaris ni nanašal na pomoč za prestrukturiranje, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska. V obravnavani zadevi torej ne gre za spremembo te pomoči.

- 139 Poleg tega je treba zavriniti trditve Komisije – na katero se je sklicevala podredno, če bi Sodišče prve stopnje menilo, da sklep rechter-commissaris ne pomeni državne pomoči – da je šlo za zlorabo odobrene pomoči za reševanje. Komisija je namreč, prvič, začela formalni postopek, da bi preučila pomoč za prestrukturiranje, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska, in ne zlorabe pomoči za reševanje, ki jo je ta odobrila. Drugič, iz obrazložitve izpodbijane odločbe ni razvidno, da bi se ta nanašala na zlorabo državne pomoči.
- 140 Zato trditve Komisije ni mogoče sprejeti.
- 141 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba člen 2 izpodbijane odločbe razglasiti za ničnega, ne da bi bilo treba preizkusiti druge trditve tožečih strank 1 in 2 v zvezi z delom pomoči za reševanje v višini 9,25 milijona EUR.

Prijava terjatve Kraljevine Nizozemske kot upnika v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR (člen 3 izpodbijane odločbe)

- 142 Ta tožbeni razlog se nanaša na vračilo pomoči za reševanje, ki jo je nazadnje prejela družba Kliq Reïntegratie. Tožeči stranki 1 in 3 izpodbijata obrazložitev izpodbijane odločbe ter utemeljenost obveznosti prijave terjatve do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR v stečajnem postopku.

Obrazložitev izpodbijane odločbe

– Trditve strank

¹⁴³ Glede prijave terjatve Kraljevine Nizozemske kot upnika v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR tožeči stranki 1 in 3 zatrjujeta, da je Komisija storila napako pri presoji in da izpodbijane odločbe ni jasno ali vsaj zadostno obrazložila, pri čemer je kršila člen 87(1) ES in člen 253 ES. V izpodbijani odločbi ni jasno navedeno, ali Komisija šteje pomoč v višini 35,75 milijona EUR, katere vračilo mora zahtevati Kraljevina Nizozemska, za zakonito ali nezakonito, oziroma ali jo šteje za pomoč za reševanje, ki jo je odobrila na podlagi točke 23(d) Smernic. Prva razlaga bi lahko izhajala iz členov 1, 2 in 3 izpodbijane odločbe, medtem ko naj bi točke od 47 do 50 obrazložitve in člen 3 izpodbijane odločbe podpirali drugo razlago, ki pa ji nasprotujejo člen 1 ter točki 39 in 56 obrazložitve izpodbijane odločbe, na podlagi katerih priglašene ukrepa ni mogoče šteti za združljivega s skupnim trgom.

¹⁴⁴ Tožeči stranki 1 in 3 menita, da je mogoče Komisija v členu 3 izpodbijane odločbe nameravala navesti le, da sme Kraljevina Nizozemska zahtevati povračilo zneska odobrenega posojila za reševanje pri stranki, ki je sklenila posojilno pogodbo, le pod pogoji, ki so v skladu z nacionalnim pravom, pri čemer se ni izrekla o identiteti te pogodbene stranke.

¹⁴⁵ Komisija prereka trditve tožečih strank 1 in 3.

– Presoja Sodišča prve stopnje

- 146 Tožeči stranki 1 in 3 trdita, da izpodbijana odločba v zvezi z zneskom 35,75 milijona EUR ni obrazložena v zadostni meri.
- 147 V zvezi s tem je treba opozoriti, da obveznost obrazložitve pomeni bistveno formalno zahtevo, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti izpodbijane odločbe, ki se nanaša na materialno zakonitost spornega pravnega akta in ki mora ustrezati zahtevam, ki jih določa sodna praksa (glej točki 61 in 62 zgoraj).
- 148 V obravnavani zadevi je Komisija v točkah 7 in 8 obrazložitve izpodbijane odločbe opisala okvir pomoči za prestrukturiranje, ki jo je priglasila Kraljevina Nizozemska v dopisu z dne 26. januarja 2004. V njih je zlasti navedla, da je decembra 2003 družbi KG Holding odobrila pomoč za reševanje v višini 45 milijonov EUR v pričakovanju predložitve načrta za prestrukturiranje. Komisija je v točki 14 obrazložitve izpodbijane odločbe opozorila, da naj bi se po načrtu za prestrukturiranje pomoč za reševanje, ki jo je odobrila družbi KG Holding in od katere je bilo nato 35,75 milijona EUR dodeljenih družbi Kliq Reïntegratie, spremenila v pomoč za prestrukturiranje s preoblikovanjem v lastniški kapital.
- 149 Komisija v točki 22 obrazložitve izpodbijane odločbe navaja, da sporni ukrep zadeva preoblikovanje pomoči za reševanje, ki jo je družbi KG Holding dodelila Kraljevina Nizozemska, in pripadajočih obresti v lastniški kapital. Komisija je, potem ko je preučila pogoje, ki jih mora družba izpolnjevati za odobritev pomoči za prestrukturiranje, navedenih v točkah od 30 do 38 obrazložitve izpodbijane odločbe, v točki 39 obrazložitve ugotovila, da ker pogoji, ki jih določajo smernice za dodelitev pomoči za prestrukturiranje, niso izpolnjeni, ne more odobriti načrta za prestrukturiranje in torej tudi ne pomoči za prestrukturiranje. Člen 1 izpodbijane odločbe tako določa, da pomoč za prestrukturiranje ni združljiva s skupnim trgov.

150 Točke od 47 do 50 obrazložitve izpodbijane odločbe se nanašajo na del pomoči za reševanje v višini 35,75 milijona EUR. Komisija je v njih navedla pogoje za odobritev načrta likvidacije, med njimi obveznost Kraljevine Nizozemske, da prijavi svojo terjatev do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie v višini 35,75 milijona EUR kot upnik v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju. Člen 3 izpodbijane odločbe določa to obveznost in obveznost Kraljevine Nizozemske zagotoviti, da bo družba likvidirana tako, da se konča izkrivljanje konkurence oziroma natančneje, da se dejavnosti zadevnih družb opustiti in njihova sredstva čim prej prodati po tržnih pogojih.

151 Komisija v obrazložitvi izpodbijane odločbe torej jasno razlikuje med pomočjo za reševanje in pomočjo za prestrukturiranje. Upošteva okvir pomoči za prestrukturiranje, ki se nanaša na enak znesek kot pomoč za reševanje. Z naložitvijo Kraljevini Nizozemski, da prijavi svojo terjatev v višini 35,75 milijona EUR do družb „[KG Holding] in/ali Kliq Reïntegratie“ v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju, Komisija upošteva zapletenost zadeve zlasti glede lastništva sredstev teh družb, ki je razvidna iz točke 15 obrazložitve izpodbijane odločbe.

152 Poleg tega je Komisija v okviru upravnega postopka 23. marca 2005 organizirala sestanek, ki se je nanašal na predlog za odobritev pomoči za prestrukturiranje, na katerem so sodelovali predstavniki družb KG Holding in Kliq Reïntegratie. Okvir izpodbijane odločbe je bil torej tema družbama dobro znan.

153 Ker obrazložitev izpodbijane odločbe vsebuje najprej ugotovitve, da pogoji za odobritev pomoči za prestrukturiranje niso bili izpolnjeni, in nato predstavitev posledic teh ugotovitev za del pomoči za reševanje v višini 35,75 milijona EUR, je v njej jasno in nedvoumno izraženo razlogovanje Komisije in tako ustreza zahtevam iz člena 253 ES.

Obveznost prijave terjatve države do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie v višini 35,75 milijona EUR v stečajnem postopku

– Trditve strank

- 154 Tožeči stranki 1 in 3 poudarjata, da je Komisija napačno odločila, da mora Kraljevina Nizozemska svojo terjatev v višini 35,75 milijona EUR do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie kot upnik prijaviti v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju.
- 155 Komisija naj bi v odločbi z dne 16. decembra 2003 potrdila, da bi bilo treba znesek 35,75 milijona EUR uporabiti za financiranje zmanjšanja števila zaposlenih in za odkup odvečnih pogodb družbe Kliq Reintegratie, pri čemer bi bilo treba zadnje nato likvidirati, kar ne bi bilo v skladu z zahtevo za vračilo navedenega zneska pri družbi KG Holding in/ali družbi Kliq Reintegratie.
- 156 Komisija naj bi se zavedala, da bi družba Kliq Reintegratie v okviru načrtovanega prestrukturiranja delovala le kot enota, v katero bi se likvidirali nerentabilni deli družbe KG Holding, in da naj bi se družba Kliq Reintegratie likvidirala po tem, ko bi bili poravnani različni dolgovi in izvedeni načrti za zmanjšanje števila zaposlenih. Kot naj bi Komisija navedla v točkah 2.1 in 2.4 odločbe z dne 16. decembra 2003, je bilo 35,75 milijona EUR namenjenih za sredstva, s katerimi naj bi se izpolnile obveznosti, ki izhajajo iz tekočih pogodb, in krili stroški socialnega načrta.
- 157 Tožeči stranki 1 in 3 v replikah zatrjujeta, da je bila nova formulacija obveznosti, naloženih Kraljevini Nizozemski na podlagi odločbe z dne 16. decembra 2003, odveč, ker so bile v tej odločbi že navedene obveznosti, če pomoč za reševanje ne bi bila preoblikovana v pomoč za prestrukturiranje ali če Komisija pomoči za prestrukturiranje ne bi odobrila. Poleg tega bi se morala Komisija ob upoštevanju načina, na katerega je bil preizkus opisan v odločbi o uvedbi postopka, omejiti na preizkus predloga za odobritev pomoči za prestrukturiranje in se v skladu z odločbo z dne

16. decembra 2003 zadovoljiti z ugotovitvijo, da bi morala Kraljevina Nizozemska, če Komisija ne bi izdala zahtevanega dovoljenja, dokazati, da je bilo posojilo za reševanje vrnjeno, da je to vračilo v teku ali da je bilo posojilo za reševanje predmet pobota v skladu z nacionalnim stečajnim pravom. Vprašanje, koliko je Kraljevina Nizozemska izpolnila to obveznost, ne bi smelo biti predmet izpodbijane odločbe. Preizkusa priglašene pomoči za prestrukturiranje in postopka, ki se je v ta namen začel na podlagi člena 88(2) ES, naj bi ne bilo mogoče uporabiti, da bi se preverilo spoštovanje prejšnje odločbe in obveznosti, ki so bile v njej naložene Kraljevini Nizozemski ali ki za njo izhajajo iz te odločbe.

158 Tožeča stranka 3 dodaja, da je Kraljevina Nizozemska 23. decembra 2003 sklenila posojilno pogodbo z družbo KG Holding za 45 milijonov EUR. Ta družba naj bi v svojem imenu sklenila posojilno pogodbo z družbo Kliq Reïntegratie za 35,75 milijona EUR in z družbo Kliq za 9,25 milijona EUR. Kraljevina Nizozemska naj bi v skladu s posojilno pogodbo in nacionalnim pravom do družbe Kliq Reïntegratie ne imela terjatve.

159 Tožeča stranka 3 zatrjuje, da družbe Kliq Reïntegratie ni mogoče označiti kot podjetje, ki je prejemnik pomoči. Komisija naj bi niti v izpodbijani odločbi niti v odločbi o odobritvi posojila za reševanje z dne 16. decembra 2003 ne navedla, da je bila državna pomoč dodeljena družbi Kliq Reïntegratie. V odločbi z dne 16. decembra 2003 ter v točki 24 obrazložitve in členu 1 izpodbijane odločbe naj bi Komisija državno pomoč zatrjevala le v zvezi z družbo KG Holding.

160 Tožeča stranka 3 dodaja, da družbe Kliq Reïntegratie nikakor ni mogoče opredeliti za prejemnico državne pomoči, ker v času, ko ji je bilo dodeljeno posojilo 35,75 milijona EUR, ni več izvajala nobene gospodarske dejavnosti in je zato ni bilo več mogoče šteti za podjetje v smislu člena 87(1) ES. Posojilna pogodba, sklenjena med družbama KG Holding in Kliq Reïntegratie, ki jo je odobrila Komisija v odločbi z dne 16. decembra 2003, ima datum 24. december 2003. Dejavnosti družbe Kliq Reïntegratie so bile s 1. oktobrom 2003 prenesene na družbo Kliq.

- 161 Komisija naj bi v razpredelnici 2 odločbe z dne 16. decembra 2003 navedla, da čeprav naj bi predmet posojila ne bil strogo omejen na ohranitev običajne dejavnosti družbe KG Holding, bi ga bilo kljub temu v tej zadevi mogoče šteti za posojilo za reševanje. Posojilo v višini 35,75 milijona EUR naj bi bilo namreč potrebno za kritje stroškov zmanjšanja števila zaposlenih, in sicer 1200 zaposlenih, ter odkupa odvečnih pogodb o lizingu in najemnih pogodb. Komisija naj bi dodala, da bi morale to posojilo podjetju omogočiti tudi dovolj tekočih sredstev, da bi lahko izpolnilo tekoče pogodbene obveznosti.
- 162 Tožeča stranka 3 meni, da je sicer mogoče, da je Komisija v členu 3 izpodbijane odločbe želela navesti le, da bi Kraljevina Nizozemska morala pri stečajnem upravitelju pogodbene stranke, ki ji je država posodila 35,75 milijona EUR, in sicer družbe KG Holding, prijaviti terjatev, ki izhaja iz državnega posojila v navedenem znesku. Vendar naj bi država terjatev prijavila pri stečajnem upravitelju družbe KG Holding in pri stečajnem upravitelju družbe Kliq Reintegratie.
- 163 Tožeča stranka 3 se v repliki sklicuje na točko 9 odločbe o uvedbi postopka, na podlagi katere naj bi družba KG Holding morala likvidirati družbo Kliq Reintegratie, ki je imela primanjkljaj, in ustvariti novo hčerinsko družbo, družbo Kliq. V okviru načrta za prestrukturiranje je bila družba Kliq odgovorna za dolgoročno preživetje družbe KG Holding. V točki 10 odločbe o uvedbi postopka naj bi Komisija navedla tudi, da bi morala biti družba Kliq Reintegratie likvidirana pred koncem leta 2004. Komisija je v razpredelnici iz točke 11 odločbe o uvedbi postopka poleg imena družbe Kliq Reintegratie navedla „se zapira“.
- 164 Komisija prereka trditve tožečih strank 1 in 3.

– Presoja Sodišča prve stopnje

- 165 Tožeči stranki 1 in 3 najprej trdita, da je dodelitev posojila za reševanje v višini 35,75 milijona EUR za financiranje likvidacije družbe Kliq Reintegratie, kot je določeno v odločbi Komisije z dne 16. decembra 2003, nezdržljiva z obveznostjo prijave terjatve Kraljevine Nizozemske do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie.
- 166 Uvodoma je treba opozoriti, da je pomoč za reševanje začasna, kot je razvidno iz točke 10 Smernic. V skladu s točko 23(d) Smernic se mora država članica zavezati, da bo Komisiji v šestih mesecih od odobritve pomoči za reševanje predložila ali načrt za prestrukturiranje ali načrt likvidacije ali dokaz, da je bilo posojilo v celoti vrnjeno. V točki 25 Smernic je navedeno, da se pomoč za reševanje zagotovi le v izjemnih primerih, ki se nanašajo na ohranitev poslovanja podjetja v omejenem obdobju, v katerem je mogoče oceniti prihodnost podjetja.
- 167 Iz tega je mogoče sklepati, da je treba načeloma pomoč za reševanje vrniti, če se Komisiji ne predloži načrta za prestrukturiranje ali za likvidacijo. V obravnavani zadevi se mora po mnenju Komisije povrnitev opraviti s prijavo terjatve v višini 35,75 milijona EUR do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie.
- 168 Odločba Komisije z dne 16. decembra 2003 ne izključuje povrnitve pomoči s to prijavo. Iz točk 1 in 2.1 navedene odločbe je razvidno, da je bila pomoč dodeljena za reševanje skupine Kliq, in sicer družbe KG Holding in njenih hčerinskih družb Kliq in Kliq Reintegratie. V točkah 2.1 in 2.4 te odločbe je Komisija navedla, da je bilo 35,75 milijona EUR namenjenih zagotovitvi sredstev za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz tekočih pogodb, in za kritje stroškov socialnega načrta družbe Kliq Reintegratie.

- 169 Komisija je odobrila pomoč za reševanje na podlagi Smernic. Poleg tega je v odločbi z dne 16. decembra 2003 navedeno, da se je Kraljevina Nizozemska v skladu s točko 23(d) Smernic zavezala predložiti načrt za prestrukturiranje ali likvidacijo oziroma dokaz, da je bila pomoč v celoti povrnjena.
- 170 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je treba trditev tožečih strank 1 in 3, da dodelitev pomoči za reševanje, navedena v odločbi Komisije z dne 16. decembra 2003, ni združljiva s vračilom, zavriniti.
- 171 Glede trditve tožečih strank 1 in 3, da je izpodbijana odločba odveč, ker že odločba z dne 16. decembra 2003 določa obveznosti za Kraljevino Nizozemsko, če se pomoč za reševanje ne preoblikuje v pomoč za prestrukturiranje ali če Komisija ne odobri pomoči za prestrukturiranje, je treba poudariti, da zgolj dejstvo, da je odločba odveč, ne pomeni, da je zato nezakonita.
- 172 Tožeči stranki 1 in 3 sta v replikah zatrjevali, da bi se morala izpodbijana odločba v skladu z odločbo o uvedbi postopka omejiti na preizkus predloga za odobritev pomoči za prestrukturiranje in se ne bi smela nanašati na obveznosti glede pomoči za reševanje, ki že izhajajo iz odločbe z dne 16. decembra 2003.
- 173 Vendar je treba ugotoviti, da tožeči stranki 1 in 3 v svojih tožbah nista navedli tožbenega razloga, s katerim bi zatrjevali, da Komisija v izpodbijani odločbi pri odločanju o pomoči za reševanje ni spoštovala omejitev iz odločbe o uvedbi postopka. Treba je torej poudariti, da sta tožeči stranki 1 in 3 – s tem ko sta izpodbijano odločbo izpodbijali na podlagi dejstva, da Komisija v njej ni upoštevala okvirov preizkusa, ki jih je postavila v odločbi o uvedbi postopka – v svojih replikah navedli nov tožbeni razlog. Zato je treba ta tožbeni razlog, ki je bil podan brez kakršnekoli utemeljitve zamude za njegovo predložitev, na podlagi člena 48(2) Poslovnika zavriniti kot prepoznega.

- 174 Tožeča stranka 3 prav tako trdi, da družba Kliq Reintegratie ni bila prejemnica pomoči in da Kraljevina Nizozemska do nje ni imela terjatve. Poleg tega naj bi ob dodelitvi posojila v višini 35,75 milijona EUR ne bila več podjetje v smislu člena 87(1) ES.
- 175 Najprej je treba glede trditve, da družba Kliq Reintegratie ni bila prejemnica pomoči in da država ni imela terjatve do nje, opozoriti, da lahko Komisija, če ugotovi, da pomoč ni združljiva s skupnim trgom, v skladu s pravom Skupnosti državi članici naloži, da zahteva vračilo te pomoči od prejemnika (sodbi Sodišča z dne 8. maja 2003 v združenih zadevah Italije in SIM 2 Multimedia proti Komisiji, C-328/99 in C-399/00, Recueil, str. I-4035, točka 65, in z dne 29. aprila 2004 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-277/00, Recueil, str. I-3925, točka 73) ali, povedano drugače, od podjetij, ki imajo od pomoči dejansko korist (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 3. julija 2003 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-457/00, Recueil, str. I-6931, točka 55, in zgoraj navedeno sodbo Nemčija proti Komisiji z dne 29. aprila 2004, točka 75).
- 176 Pomoč za reševanje v višini 45 milijonov EUR je bila namenjena reševanju skupine Kliq. Znesek 35,75 milijona EUR je bil namenjen zagotovitvi sredstev za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz tekočih pogodb, in za kritje stroškov socialnega načrta družbe Kliq Reintegratie. Slednja je bila tista, ki je dejansko prejela znesek 35,75 milijona EUR posojila za reševanje, ki je bilo dodeljeno družbi KG Holding. Družba Kliq Reintegratie je bila hčerinska družba, ki je bila v stoddotni lasti družbe KG Holding. Slednja je bila torej le posrednica glede dodelitve pomoči, od katere je imela dejansko korist družba Kliq Reintegratie.
- 177 Komisija je torej lahko upravičeno menila, da je družba Kliq Reintegratie prejemnica pomoči v višini 35,75 milijona EUR; ob tem ni potrebno, da bi Sodišče prve stopnje preizkusilo, ali je imela Kraljevina Nizozemska do nje kakšno terjatev.
- 178 Glede trditve tožeče stranke 3, da ob dodelitvi posojila 35,75 milijona EUR družbe Kliq Reintegratie ni bilo več mogoče šteti za podjetje v smislu člena 87(1) ES, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način

financiranja (glej sodbi Sodišča z dne 23. aprila 1991 v zadevi Höfner in Elser, C-41/90, Recueil, str. I-1979, točka 21, in z dne 19. februarja 2002 v zadevi Wouters in drugi, C-309/99, Recueil, str. I-1577, točka 46 in navedena sodna praksa). Iz ustaljene sodne prakse je tudi razvidno, da je gospodarska dejavnost vsaka dejavnost, s katero se na trgu ponujajo blago ali storitve (glej zgoraj navedeno sodbo Wouters in drugi, točka 47 in navedena sodna praksa).

- 179 Glavna dejavnost družbe Kliq Reïntegratie je bilo ponujanje storitev na področju posredovanja dela iskalcem zaposlitve, vključitve invalidnih delavcev, pomoči delodajalcem pri iskanju delavcev, primernih za prosta delovna mesta, ter storitev zaposlovanja na splošno. Na podlagi sodne prakse, navedene v točki 178 zgoraj, je treba ugotoviti, da je družba Kliq Reïntegratie izvajala gospodarsko dejavnost.
- 180 Ko je bilo posojilo za reševanje v višini 35,75 milijona EUR dodeljeno družbi Kliq Reïntegratie na podlagi posojilne pogodbe, ki jo je ta 24. decembra 2003 sklenila z družbo KG Holding in ki jo je Komisija odobrila z odločbo z dne 16. decembra 2003, družba Kliq Reïntegratie še ni bila v stečaju. Tožeča stranka 3 navaja, da je družba Kliq s 1. oktobrom 2003 prevzela del pogodb družbe Kliq Reïntegratie po tržni ceni, imenovano je bilo novo vodstvo, stroški so se zmanjšali in del zaposlenih družbe Kliq Reïntegratie (500 od 1450 zaposlenih) se je zaposlil pri družbi Kliq. Tožeča stranka 3 dodaja, da je bil za del osebja, ki se ni zaposlil pri družbi Kliq, izdelan socialni načrt, zlasti načrt o zmanjšanju števila zaposlenih.
- 181 Družba Kliq Reïntegratie je bila 1. oktobra 2003 še vedno odgovorna za del pogodb, ki jih ni prevzela družba Kliq, in je imela 950 zaposlenih. Finančna sredstva za socialni načrt so bila na voljo šele po sklenitvi posojilne pogodbe 24. decembra 2003. Nazadnje, družba Kliq Reïntegratie je prišla v stečaj šele šestnajst mesecev po prevzemu dela pogodb s strani družbe Kliq, in sicer 9. februarja 2005. Iz navedenega izhaja, da je družba Kliq Reïntegratie, ko ji je bilo s posojilno pogodbo, ki jo je 24. decembra 2003 sklenila z družbo KG Holding, zagotovljeno posojilo za reševanje v višini 35,75 milijona EUR, še vedno izvajala gospodarsko dejavnost in jo je bilo mogoče opredeliti kot podjetje, ki je prejelo pomoč za reševanje.

182 Iz tega je razvidno, da utemeljitve tožečih strank 1 in 3 ni mogoče sprejeti.

Posledice stečaja za vračilo državne pomoči (člena 2 in 3 izpodbijane odločbe)

Trditve strank

183 Tožeče stranke zatrjujejo, da je Komisija, s tem da je v točkah od 43 do 46 obrazložitve in v členu 2 izpodbijane odločbe ob kršitvi členov odločila, da bi morala Kraljevina Nizozemska od družb KG Holding in Kliq zahtevati vračilo 9,25 milijona EUR dodeljene pomoči, kršila člena 87 ES in 88 ES. Komisija naj bi v točkah od 47 do 50 obrazložitve in v členu 3 izpodbijane odločbe prav tako napačno odločila, da bi morala Kraljevina Nizozemska za vračilo 35,75 milijona EUR pomoči od družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reïntegratie prijaviti svojo terjatev do teh družb v stečajnem postopku. Zaradi stečaja družb KG Holding, Kliq Reïntegratie in Kliq naj bi vračilo pomoči postalo nemogoče in brezpredmetno, ker vračilo teh zneskov s prijavo terjatve v stečajnem postopku ni bilo več potrebno in je bilo odveč v smislu prenehanja izkrivljanja konkurence.

184 Na podlagi ustaljene sodne prakse naj bi bil cilj odločbe, s katero je naloženo vračilo pomoči, ponovna vzpostavitev učinkovite konkurence, torej ponovna vzpostavitev stanja, kakršno je bil pred dodelitvijo nezdružljive pomoči. Ta cilj naj bi bil dosežen, kadar prejemnik vrne znesek nezakonito dodeljene pomoči, povečan za zamudne obresti, saj tako izgubi prednost na trgu, ki jo je imel glede na konkurenta in je tako ponovno vzpostavljeno tako stanje na trgu, kakršno je bilo pred izplačilom pomoči. Če podjetja, ki so prejela pomoč, niso več dejavna na navedenem trgu, naj bi vračilo zneska pomoči iz stečajne mase ne bilo potrebno.

- 185 Tožeče stranke priznavajo, da je treba na podlagi zgoraj v točki 175 navedene sodbe Nemčija proti Komisiji z dne 29. aprila 2004 (točka 85) zahtevati vračilo pomoči s prijavo terjatve v stečajno maso. Vendar naj bi se ta sodba sklicevala na sodbi Sodišča z dne 15. januarja 1986 v zadevi Komisija proti Belgiji (52/84, Recueil, str. 89) in z dne 21. marca 1990 v zadevi Belgija proti Komisiji (C-142/87, Recueil, str. I-959), ki se nanašata na zadeve, v katerih podjetje, ki je prejelo pomoč, na dan sprejetja sporne odločbe ni bilo v stečaju in je bilo torej morebiti še vedno dejavno na trgu. Te zadeve naj bi bilo torej treba razlikovati od obravnavane zadeve, v kateri podjetja, ki so prejela pomoč, zaradi stečaja niso bila več dejavna na trgu.
- 186 Tožeče stranke v replikah poudarjajo, da če podjetje popolnoma in dokončno preneha opravljati dejavnosti ter je prišlo v stečaj in se je začel postopek njegove likvidacije, kot se je zgodilo družbi KG Holding, je očitno, da njegovi konkurenti ne morejo biti več v manj ugodnem položaju. Podjetje, ki je prejelo pomoč, je namreč izginilo s trga in v ekonomskem smislu ne obstaja več.
- 187 Tožeče stranke se sklicujejo na odločbi Komisije z dne 30. oktobra 2002 o državni pomoči, ki jo je Italija dodelila družbi Industrie Navali Meccaniche Affini SpA (INMA) (UL 2003, L 22, str. 36) in z dne 7. maja 2004 o pomoči za prestrukturiranje, ki jo je Nemčija dodelila družbi Fairchild Dornier GmbH (Dornier) (UL L 357, str. 36). Komisija naj bi v njih odločila, da ni treba zahtevati vračila pomoči, ker je podjetje, ki je prejelo pomoč, nehalo opravljati gospodarsko dejavnost.
- 188 Tožeče stranke poudarjajo, da ne izpodbijajo ustaljene sodne prakse, navedene v sodbi Sodišča prve stopnje z dne 19. oktobra 2005 v zadevi CDA Datenträger Albrechts proti Komisiji (T-324/00, ZOdl., str. II-4309). V navedeni sodbi naj bi podjetje, ki je prejelo pomoč, še ne bilo v stečaju, ko je Komisija sprejela odločbo. V zgoraj v točki 175 navedeni sodbi Nemčija proti Komisiji z dne 29. aprila 2004 naj bi se gospodarske dejavnosti zadevnega podjetja po stečaju prenesle na hčerinsko družbo, ki je bila v celoti v njegovi lasti in nad katero je imelo to podjetje nadzor.

189 Komisija prereka trditve tožečih strank.

Presoja Sodišča prve stopnje

190 Tožeče stranke v bistvu prerekajo zakonitost odreditve vračila iz členov 2(1) in 3 izpodbijane odločbe, pri čemer se sklicujejo na stečajni postopek in prenehanje opravljanja svoje gospodarske dejavnosti.

191 Prvič, glede stečajnega postopka je treba ugotoviti, da so bili stečaji družb KG Holding, Kliq Reintegratie in Kliq razglašeni 8. in 9. februarja ter 14. decembra 2005, torej pred sprejetjem izpodbijane odločbe 19. julija 2006.

192 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je iz sodne prakse, ki se nanaša na podjetja, prejemnike pomoči, ki so šla v stečaj, razvidno, da se ponovna vzpostavitev prejšnjega stanja in odprava izkrivljanja konkurence zaradi nezakonito danih pomoči načeloma lahko dosežeta s prijavo obveznosti vračila zadevnih pomoči med obveznosti do virov sredstev podjetja v likvidaciji, razen če bi bile te pomoči v korist drugemu podjetju (glej zgoraj v točki 188 navedeno sodbo CDA Datenträger Albrechts proti Komisiji, točka 101 in navedena sodna praksa).

193 V skladu s to sodno prakso samo dejstvo, da je šlo podjetje v stečaj, torej ne vzbuja dvoma v načelo vračila pomoči (glej v tem smislu tudi zgoraj v točki 175 navedeno sodbo Italija in SIM 2 Multimedia proti Komisiji, točke od 53 do 55).

- 194 Drugič, glede prenehanja opravljanja gospodarskih dejavnosti zadevnih podjetij je treba opozoriti, da je treba zakonitost odločbe o državni pomoči presoditi glede na informacije, ki jih je imela Komisija v času njenega sprejemanja (zgoraj v točki 175 navedena sodba Nemčija proti Komisiji z dne 29. aprila 2004, točka 39), in sicer v tej zadevi 19. julija 2006.
- 195 Ugotoviti je treba, da tožeče stranke Komisiji v upravnem postopku niso predložile nobene pripombe. Vendar trditve tožečih strank niso nedopustne zgolj zato, ker jih niso navedle v upravnem postopku. Procesnega upravičenja osebe ni mogoče omejiti zgolj zaradi dejstva, da v upravnem postopku ni predložila pripomb na presojo, podano ob začetku postopka iz člena 88(2) ES, ki je bila povzeta v izpodbijani odločbi, čeprav bi jih lahko (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 1996 v zadevi AIUFFASS in AKT proti Komisiji, T-380/94, Recueil, str. II-2169, točka 64, in z dne 30. aprila 1998 v zadevi Cityflyer Express proti Komisiji, T-16/96, Recueil, str. II-757, točka 39).
- 196 Glede gospodarskih dejavnosti družbe KG Holding je iz točk 19 in 20 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da so nizozemski organi septembra 2005 in februarja 2006 na Komisijo naslovili dva dopisa, da bi jo obvestili o poteku stečajnega postopka zoper družbo KG Holding. Glede družbe Kliq je iz točke 20 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da so nizozemski organi januarja 2006 na Komisijo naslovili dopis, da bi jo obvestili, da je šla družba Kliq 14. decembra 2005 v stečaj in da se je začel ustrezen postopek. Iz spisa ni razvidno, da bi Komisija prejela druge informacije o gospodarskih dejavnostih družb KG Holding in Kliq, potem ko sta šli v stečaj. Zato ji torej ni mogoče očitati, ker je ob sprejemanju izpodbijane odločbe ugotovila, da stečajni postopek še ni bil končan in da zadevna podjetja še niso prenehala obstajati.
- 197 Glede gospodarskih dejavnosti družbe Kliq Reïntegratie je iz točk 19 in 20 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da so nizozemski organi septembra 2005 in februarja 2006 na Komisijo naslovili dva dopisa, da bi jo obvestili o poteku stečajnega postopka družbe Kliq Reïntegratie. Iz spisa ni razvidno, da bi Komisija prejela druge informacije glede gospodarskih dejavnosti družbe Kliq Reïntegratie po njeni razglasitvi stečaja. Iz

točk od 178 do 181 zgoraj je razvidno, da čeprav je družba Kliq 1. oktobra 2003 prevzela del pogodb družbe Kliq Reintegratie, je slednja ob sklenitvi posojilne pogodbe za 35,75 milijona EUR decembra 2003 še vedno opravljala gospodarsko dejavnost. To podjetje je prišlo v stečaj šele šestnajst mesecev po tem, ko je družba Kliq prevzela del njenih pogodb, in sicer 9. februarja 2005. Komisija se je zavedala, da bi morala družba Kliq Reintegratie na podlagi načrta za prestrukturiranje prenehati opravljati svoje dejavnosti. To pa ne pomeni, da je podjetje dejansko prenehalo opravljati svoje dejavnosti že 19. julija 2006.

- 198 Iz spisa ni razvidno, da bi bile informacije, ki so jih v ta namen predložili nizozemski organi, tako pomanjkljive, da bi morala Komisija od Kraljevine Nizozemske zahtevati, da ji predloži dodatne informacije v zvezi z ekonomskim položajem zadevnih podjetij (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 13. aprila 1994 v združenih zadevah Nemčija in Pleuger Worthington proti Komisiji, C-324/90 in C-342/90, Recueil, str. I-1173, točka 29). Komisija je torej lahko upravičeno menila, da zgolj dejstvo, da so zadevna podjetja prišla v stečaj, ni pomenilo, da niso več obstajala.
- 199 Poleg tega v nasprotju s trditvami tožečih strank iz spisa ni razvidno, da so zadevna podjetja v času sprejemanja izpodbijane odločbe popolnoma in dokončno prenehala opravljati gospodarske dejavnosti.
- 200 Glede trditve tožečih strank, da vračilo zadevne pomoči ni mogoče, je treba opozoriti, prvič, da zgolj dejstvo, da so podjetja, ki so prejela pomoč, prišla v stečaj, ne pomeni, da je vračilo pomoči postalo nemogoče, in, drugič, da zadevna država članica svojo terjatev do teh podjetij lahko prijavi kot obveznost teh podjetij. Poleg tega je treba dodati, da te morebitne težave, procesne ali druge, glede izvršitve izpodbijanega akta ne morejo vplivati na njegovo zakonitost (glej v tem smislu zgoraj v točki 185 navedeno sodbo Belgija proti Komisiji z dne 21. marca 1990, točki 62 in 63, in sodbo Sodišča z dne 13. novembra 2008 v zadevi Komisija proti Franciji, C-214/07, ZOdl., str. I-8357, točka 46). V primeru težav morata Komisija in zadevna država članica po načelu, ki državam članicam in institucijam Skupnosti nalaga vzajemno obveznost lojalnega sodelovanja, določeno predvsem v členu 10 ES, v dobri veri sodelovati, da bi premagali težave, ter pri tem v celoti spoštovati določbe Pogodbe in predvsem določbe o državnih

pomočeh (glej sodbo Sodišča z dne 12. maja 2005 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-415/03, ZOdl., str. I-3875, točka 42 in navedena sodna praksa).

201 Tožeče stranke so se sklicevale na predhodni, zgoraj navedeni odločbi Komisije z dne 30. oktobra 2002 in z dne 7. maja 2004, da bi dokazale nezakonnost izpodbijane odločbe. V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da mora Sodišče prve stopnje vsak primer državne pomoči presojati posebej. Odločbi, ki so ju navedle tožeče stranke, ki se nanašata na posebne primere in nimata nobene zveze z zadevno odločbo, torej v obravnavani zadevi nista upoštevni.

202 Iz tega je razvidno, da je treba trditve tožečih strank zavrnil.

203 Glede na vse zgoraj navedeno je treba člen 2 izpodbijane odločbe razglasiti za ničn, v preostalem pa tožbo zavrnil.

Stroški

204 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspešni stranki naloži plačilo stroškov, če so bili priglašeni. Vendar če ne uspe več strank, Sodišče prve stopnje odloči, da se stroški delijo. V skladu s členom 87(3) Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje, če vsaka stranka uspe samo deloma, odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške.

205 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se opravi pravična presoja teh določb tako, da se odloči, da ker sta bili tožeči stranki 1 in 2 s svojimi tožbenimi razlogi delno uspešni, tožeča stranka 1 nosi svoje stroške v zadevi T-81/07 in tožeča stranka 2 v zadevi T-82/07. Ker tožeča stranka 3 ni bila uspešna z nobenim tožbenim razlogom, se ji naloži plačilo svojih stroškov v zadevi T-83/07 ter stroškov, ki jih je v zadevi T-83/07 priglasila Komisija. Ta nosi svoje stroške v zadevah T-81/07 in T-82/07.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (osmi senat)

razsodilo:

- 1. Člen 2 Odločbe Komisije 2006/939/ES z dne 19. julija 2006 o ukrepu pomoči, ki ga je priglasila Kraljevina Nizozemska, za družbo KG Holding NV, se razglasi za ničen.**
- 2. Tožbe se v preostalem zavrnejo.**
- 3. Jan Rudolf Maas kot stečajni upravitelj družbe KG Holding NV nosi svoje stroške v zadevi T-81/07.**
- 4. Jan Rudolf Maas in Cornelis van den Bergh kot stečajna upravitelja družbe Kliq BV nosita svoje stroške v zadevi T-82/07.**

5. **Jean Leon Marcel Groenewegen kot stečajni upravitelj družbe Kliq Reintegratie nosi poleg svojih stroškov v zadevi T-83/07 stroške, ki jih je v zadevi T-83/07 priglasila Komisija.**

6. **Komisija nosi svoje stroške v zadevah T-81/07 in T-82/07.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 1. julija 2009.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje	II - 2417
1. Splošni okvir	II - 2417
2. Upravni postopek	II - 2420
3. Izpodbijana odločba	II - 2421
Postopek in predlogi strank	II - 2426
Pravo	II - 2428
1. Uvodne ugotovitve	II - 2429
2. Dopustnost tožb v zadevah T-81/07 in T-83/07 glede kreditnega instrumenta v višini 17 milijonov EUR, ki ga je Kraljevina Nizozemska zagotovila družbi KG Holding	II - 2430
Trditve strank	II - 2430
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2432
3. Utemeljenost	II - 2433
Nezdružljivost priglašene pomoči za prestrukturiranje v višini 45 milijonov EUR s skupnim trgov (člen 1 izpodbijane odločbe)	II - 2434
Trditve strank	II - 2434
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2436
Zahteva, da družbi KG Holding in Kliq vrneta posojilo za reševanje v višini 9,25 milijona EUR ter pripadajoče obresti do dneva njegovega dejanskega vračila (člen 2 izpodbijane odločbe)	II - 2441
Trditve strank	II - 2441
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2449
Prijava terjatve Kraljevine Nizozemske kot upnika v stečajnem postopku pri stečajnem upravitelju do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie v višini 35,75 milijona EUR (člen 3 izpodbijane odločbe)	II - 2455
II - 2474	

KG HOLDING IN DRUGI PROTI KOMISIJI

Obrazložitev izpodbijane odločbe	II - 2456
– Trditve strank	II - 2456
– Presoja Sodišča prve stopnje.	II - 2457
Obveznost prijave terjatve države do družbe KG Holding in/ali družbe Kliq Reintegratie v višini 35,75 milijona EUR v stečajnem postopku	II - 2459
– Trditve strank	II - 2459
– Presoja Sodišča prve stopnje.	II - 2462
Posledice stečaja za vračilo državne pomoči (člena 2 in 3 izpodbijane odločbe)	II - 2466
Trditve strank	II - 2466
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2468
Stroški	II - 2471